

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 9 декември 2022 г.
(OR. en)

15837/22

Междуетноститутуционално досие:
2022/0402(CNS)

JUSTCIV 167
FREMP 261
JAI 1654
IA 219

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	8 декември 2022 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2022) 695 final
Относно:	Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА относно компетентността, приложимото право, признаването на решения и приемането на автентични актове в областта на произхода и относно създаването на европейско удостоверение за произход

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2022) 695 final.

Приложение: COM(2022) 695 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 7.12.2022 г.
COM(2022) 695 final

2022/0402 (CNS)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА

**относно компетентността, приложимото право, признаването на решения и
приемането на автентични актове в областта на произхода и относно създаването
на европейско удостоверение за произход**

{SEC(2022) 432 final} - {SWD(2022) 390 final} - {SWD(2022) 391 final} -
{SWD(2022) 392 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Съюзът се стреми да създаде, поддържа и развива пространство на свобода и правосъдие, в рамките на което са гарантирани свободното движение на хората, достъпът до правосъдие и пълното зачитане на основните права.

Във връзка с осъществяването на напредък по тази цел през 2020 г. в речта си за състоянието на Съюза председателят на Комисията Фон дер Лайен подчерта, че „ако сте родител в една страна, Вие сте родител във всяка страна“. С това изявление председателят на Комисията се позова на необходимостта да се гарантира, че произходът, установен в една държава членка, се признава във всички останали държави членки за всички цели. Тази инициатива беше определена като ключово действие в Стратегията на ЕС за правата на детето¹ и в Стратегията на ЕС за равнопоставеност на ЛГБТИК².

Целта на предложението е да се повиши **защитата на основните права и другите права на децата в трансгранични ситуации**, включително правото им на самоличност³, на недискриминация⁴ и на личен и семеен живот⁵, както и на правото на наследяване и издръжка в друга държава членка, като се вземат предвид висшите интереси на детето като първостепенно съображение⁶. В съответствие с тази цел в заключенията на Съвета относно Стратегията на ЕС за правата на детето⁷ се подчертава, че правата на детето имат универсален характер, че всяко дете се ползва от едни и същи права без каквато и да е дискриминация и че висшите интереси на детето трябва да бъдат първостепенно съображение при всички действия, свързани с децата, независимо дали са предприети от публични органи или частни институции.

Допълнителните цели на предложението са да се осигурят **правна сигурност** и предвидимост във връзка с правилата относно международната компетентност и приложимото право за установяването на произход в трансгранични ситуации и за признаването на произхода, както и да се **намалят правните разходи и тежестта** за семействата и за съдебните системи на държавите членки във връзка със съдебни производства за признаване на произхода в друга държава членка.

¹ Стратегия на ЕС за правата на детето, COM(2021) 142 final.

² Съюз на равенство: Стратегия за равнопоставеност на ЛГБТИК за 2020—2025 г., COM(2020) 698 final.

³ Член 8 от Конвенцията на ООН за правата на детето.

⁴ Член 2 от Конвенцията на ООН за правата на детето, член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

⁵ Член 9 от Конвенцията на ООН за правата на детето, членове 7 и 24 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

⁶ Член 3 от Конвенцията на ООН за правата на детето, член 24 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

⁷ Заключения на Съвета относно Стратегията на ЕС за правата на детето, 9 юни 2022 г., 10024/22.

Необходимостта да се гарантира признаването на произхода между държавите членки възниква, тъй като гражданите все по-често се оказват в трансгранични ситуации, например когато имат членове на семейството в друга държава членка, когато пътуват в рамките на Съюза, когато се преместват в друга държава членка, за да намерят работа или да създадат семейство, или когато закупуват имущество в друга държава членка. Понастоящем обаче около 2 милиона деца е възможно да се намират в ситуация, при която произходът им, установен в една държава членка, не се признава за всички цели в друга държава членка.

Съгласно правото на Съюза вече се изисква от държавите членки да признават установения в друга държава членка произход на дете за целите на **правата, които детето черпи от правото на Съюза**, и по-специално съгласно правото на Съюза в областта на свободното движение, включително Директива 2004/38/ЕО⁸ относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки⁹, което включва правото на равно третиране¹⁰ и забраната за възпрепятстване по въпроси като признаване на името¹¹.

Съгласно правото на Съюза обаче все още не се изисква от държавите членки да признават установения в друга държава членка произход на дете за **други цели**. Това непризнаване може да породи значителни **неблагоприятни последици за децата**. То възпрепятства упражняването на основните им права в трансгранични ситуации и може да доведе до отказ да се признаят правата, които децата черпят от произхода съгласно националното право. По този начин децата може да загубят правото си на наследяване или издръжка в друга държава членка или правото един от родителите им да действа като техен законен представител в друга държава членка по въпроси като медицинско лечение или образование. Възможно е тези трудности да принудят семействата да започнат **съдебни производства** за признаване на произхода на техните деца в друга държава членка, но тези производства отнемат време, водят до разходи и представляват

⁸ Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 30.4.2004 г.).

⁹ Вж. по-специално решение на Съда на Европейския съюз от 14 декември 2021 г., *В.М.А./Столична община*, C-490/20, ECLI:EU:C:2021:1008, в което Съдът постановява, че държавите членки са задължени да признаят произхода, за да позволят на дете, което е гражданин на държава членка, да упражнява безпрепятствено, заедно с всеки от родителите си, правото свободно да се движи и да пребивава в рамките на територията на държавите членки и че това включва правото на всеки родител да разполага с документ, който да му позволява да пътува с детето.

¹⁰ Решения на Съда от 31 май 1979 г., *Even*, C-207/78, ECLI:EU:C:1979:144 и от 8 юни 1999 г., *Meeusen*, C-337/97, EU:ECLI:C:1999:284.

¹¹ Вж. например решения на Съда от 2 октомври 2003 г., *Carlos García Avello/État belge*, C-148/02, ECLI:EU:C:2003:539; от 14 октомври 2008 г., *Grunkin-Paul*, C-353/06, ECLI:EU:C:2008:559; от 8 юни 2017 г., *Freitag*, C-541/15, ECLI:EU:C:2017:432. Други права, произтичащи от правото на Съюза, са например правата, свързани със стипендии, достъп до образование, намаляване на разходите за обществен транспорт за многодетните семейства, намалени цени на билетите за обществения транспорт за студенти и намалени входни такси за музеи. Вж. например решения на Съда от 3 юли 1974 г., *Casagrande/Landeshauptstadt München*, C-9/74, ECLI:EU:C:1974:74; от 27 септември 1988 г., *Matteuci*, C-235/87, ECLI:EU:C:1988:460; от 30 септември 1975 г., *Cristini/S.N.C.F.*, C-32/75, ECLI:EU:C:1975:120; и от 4 октомври 2012 г., *Комисия/Австрия*, C-75/11, ECLI:EU:C:2012:605.

тежест както за семействата, така и за съдебните системи на държавите членки, а резултатите от тях са несигурни. В крайна сметка, въпреки че държавите членки са задължени да признаят установения в друга държава членка произход за целите на правата, произтичащи от правото на Съюза, семействата може да бъдат **възпрепятствани** да упражняват правото си на свободно движение поради опасения, че произходът на техните деца няма да бъде признат за всички цели в друга държава членка.

Причините за настоящите трудности, свързани с признаването на произхода, са, че държавите членки имат различни материалноправни норми за установяването на произход в национални ситуации, по отношение на които са и ще продължат да бъдат компетентни, но също така и различни правила относно международната компетентност и съдебните норми за установяването на произход в трансгранични ситуации и за признаването на установения в друга държава членка произход, по отношение на които Съюзът има компетентност да предприеме действия. В днешно време обаче инструментите на Съюза в областта на семейното право с трансгранични последици, включително относно родителската отговорност и издръжката, наследяването и представянето на официални документи в друга държава членка, не включват в своя обхват правила относно международната компетентност или съдебните норми за установяването на произход в трансгранични ситуации или за признаването на произхода между държавите членки.

Жалбите на гражданите, петициите до Европейския парламент и съдебните производства показват проблемите, с които се сблъскват семействата във връзка с признаването на произхода на техните деца в трансгранични ситуации в рамките на Съюза, включително когато се преместват в друга държава членка или се връщат в своята държава членка по произход и искат признаване на произхода за всички цели.

За да се преодолеят проблемите, свързани с признаването на произхода за всички цели, и да се запълни празнината, която съществува в правото на Съюза, Комисията предлага да се приемат правила на Съюза относно международната **компетентност** във връзка с произхода (с които се определя съдилищата на коя държава членка са компетентни да разглеждат въпроси в областта на произхода, включително установяване на произход в трансгранични ситуации) и **приложимото право** (с които се определя националното право, което следва да се прилага към въпросите в областта на произхода, включително установяване на произход в трансгранични ситуации), така че да се улесни **признаването** в дадена държава членка на установения в друга държава членка произход. Комисията предлага също така да се създаде **европейско удостоверение за произход**, което децата (или техните законни представители) да могат да поискат и да използват, за да представят доказателство за своя произход в друга държава членка.

Като се има предвид, че съгласно международното право, правото на Съюза и законодателството на държавите членки всички деца имат едни и същи права без дискриминация, предложението обхваща признаването на произхода на дете, **независимо от начина, по който детето е заченато или родено, и независимо от вида на семейството на детето**. Следователно предложението включва признаването на произхода на дете с родители от един и същи пол, както и признаването на произхода на дете, осиновено чрез процедура за национално осиновяване в държава членка.

Предложението обаче **не засяга компетентността на държавите членки** да приемат материалноправни норми в областта на семейното право, например правила относно определението за семейство или установяването на произход в национални ситуации. Предложението също така не засяга правилата на държавите членки относно признаването на бракове или регистрирани партньорства, сключени в чужбина.

Предложението се прилага **независимо от гражданството** на децата и това на техните родители. Въпреки това, в съответствие със съществуващите инструменти на Съюза в областта на гражданското право (включително семейното право) и търговското право, съгласно предложението се изисква единствено признаването или приемането на документи за установяване или доказване на произход, **издадени в държава членка**, докато признаването или приемането на документи за установяване или доказване на произход, издадени в трета държава, ще продължат да се уреждат от националното право.

- **Съгласуваност с разпоредбите в тази област на политиката**

В днешно време държавите членки вече са задължени съгласно действащото право на Съюза да признават установения в друга държава членка произход на дете за целите на упражняването на правата, които детето черпи от правото на Съюза, по-специално в областта на свободното движение. Предложението не засяга това задължение на държавите членки. Въпреки това, при липсата на правила на Съюза относно международната компетентност и приложимото право за установяването на произход в трансгранични ситуации и за признаването на произхода в друга държава членка за целите на правата, които детето черпи от произхода съгласно националното право, понастоящем тези въпроси се уреждат от правото на всяка държава членка.

Със съществуващите инструменти на Съюза се урежда признаването на съдебни решения и автентични актове в няколко области, които са от пряко значение за децата в трансгранични ситуации, като например родителската отговорност¹², издръжката¹³ и наследяването¹⁴. Въпросите в областта на произхода обаче са изключени от обхвата на тези инструменти. От своя страна Регламентът относно официалните документи¹⁵ се отнася до автентичността на официалните документи в определени области, включително раждане, произход и осиновяване, но не обхваща признаването на съдържанието на такива официални документи. Приемането на общи правила относно международната компетентност и приложимото право за установяването на произход в

¹² Регламент (ЕС) 2019/1111 на Съвета от 25 юни 2019 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на решения по брачни въпроси и въпроси, свързани с родителската отговорност, и относно международното отвлечение на деца (ОВ L 178, 2.7.2019 г., стр. 1).

¹³ Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка (ОВ L 7, 10.1.2009 г., стр. 1).

¹⁴ Регламент (ЕС) № 650/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения и приемането и изпълнението на автентични актове в областта на наследяването и относно създаването на европейско удостоверение за наследство (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 107).

¹⁵ Регламент (ЕС) 2016/1191 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. за насърчаване на свободното движение на гражданите чрез опростяване на изискванията за представяне на някои официални документи в Европейския съюз и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 (ОВ L 200, 26.7.2016 г., стр. 1).

трансгранични ситуации и за признаването на произхода в друга държава членка би **допълнило** действащото законодателство на Съюза в областта на семейното право и наследяването и би **улеснило неговото прилагане**, тъй като произходът на дете е предварителен въпрос, който трябва да се реши, преди да могат да се приложат действащите правила на Съюза относно родителската отговорност, издръжката и наследяването по отношение на детето.

Тъй като предложението има за цел да се защитят правата на децата в трансгранични ситуации, то е в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на детето, в която се предвижда, че държавите — страни по Конвенцията, трябва да осигурят закрилата на детето против всички форми на дискриминация или наказание на основание на статута или действията на неговите родители (член 2); че висшите интереси на детето трябва да бъдат първостепенно съображение във всички действия, отнасящи се до децата, независимо дали са предприети от съдилищата или законодателните органи (член 3); както и че децата имат право на самоличност и да бъдат отглеждани от техните родители (членове 7 и 8). Предложението е в съответствие и с Европейската конвенция за правата на човека, в която се предвижда правото на зачитане на личния и семейния живот, както и със свързаната с нея съдебна практика на Европейския съд по правата на човека, включително по отношение на признаването на деца, родени чрез сурогатно майчинство. На последно място, то е в съответствие и с целта за защита и утвърждаване на правата на детето, залегнала в **Договора за Европейския съюз** (член 3, параграф 3 и член 3, параграф 5 от ДЕС) и в **Хартата на основните права на Европейския съюз** („Хартата“). С Хартата се гарантират защитата на основните права на децата и техните семейства при прилагането и изпълнението на правото на Съюза. Тези права включват правото на зачитане на личния и семейния живот (член 7), правото на недискриминация (член 21) и правото на децата да поддържат редовно лични отношения и преки контакти с двамата си родители, ако това отговаря на висшия им интерес (член 24). Въз основа на Конвенцията на ООН за правата на детето в член 24, параграф 2 от Хартата също така се предвижда, че при всички действия, които се предприемат от публичните власти или частни институции по отношение на децата, висшият интерес на детето трябва да бъде от първостепенно значение.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Предложението се основава на няколко инициативи на политиката. Сред тях са приетата от Европейския съвет през 2010 г. „Стокхолмска програма — Отворена и сигурна Европа в услуга и за защита на гражданите“¹⁶, Планът за действие на Комисията за изпълнение на Програмата от Стокхолм¹⁷ и приетата през 2010 г. Зелена книга, озаглавена „По-малко административни процедури за гражданите: насърчаване на свободното движение на официални документи и признаването на действието на актовете за гражданско състояние“¹⁸. Освен това през 2017 г. Европейският парламент поиска от Комисията да представи законодателно предложение относно трансграничното признаване на заповеди за осиновяване¹⁹.

¹⁶ ОВ С 115, 4.5.2010 г., стр. 1.

¹⁷ COM(2010) 171 final.

¹⁸ COM(2010) 747 final.

¹⁹ Резолюция на Европейския парламент от 2 февруари 2017 г., съдържаща препоръки към Комисията относно трансграничните аспекти на осиновяванията (2015/2086(INL)).

През 2020 г. Комисията обяви мерки²⁰, чиято цел е да се гарантира, че установеният в дадена държава произход се признава във всички останали държави членки. Тази инициатива беше включена в Стратегията на ЕС за правата на детето от 2021 г.²¹ като ключово действие в подкрепа на равенството и правата на децата, както и в Стратегията на ЕС за равнопоставеност на ЛГБТИК от 2020 г.²² Европейският парламент приветства инициативата на Комисията в своята резолюция от 2022 г. относно защита на правата на детето в граждански, административни и семейни производства²³.

В заключенията на Съвета относно Стратегията на ЕС за правата на детето²⁴ се подчертава, че правата на детето имат универсален характер, че всяко дете се ползва от едни и същи права без каквато и да е дискриминация и че висшите интереси на детето трябва да бъдат първостепенно съображение при всички действия, свързани с децата, независимо дали са предприети от публични органи или частни институции. Това по необходимост води до създаването на правна рамка с единни правила относно международната компетентност и приложимото право за признаване на произхода между държавите членки, която да позволи на децата да се ползват от правата си в Съюза без дискриминация.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Съгласно Договорите на Съюза материалното право в областта на семейното право, включително правния статут на лицата, е от компетентността на държавите членки, което означава, че материалноправните норми за установяването на произхода на дадено лице са определени в националното право. Съгласно член 81, параграф 3 от ДФЕС обаче Съюзът може да приема мерки, свързани със семейното право, които имат трансгранично значение, като например мерки, чрез които установеният в държава членка произход да бъде признат по-лесно в други държави членки. Тези мерки могат да включват приемането на общи правила относно международната компетентност, приложимото право и процедурите за признаване на произхода в друга държава членка. Тези мерки няма да доведат до хармонизиране на материалното право на държавите членки относно определението за семейство или установяването на произход в национални ситуации.

Подобно на други инструменти на Съюза в областта на семейното право предложението има за цел да улесни признаването на съдебни решения и автентични

²⁰ Реч за състоянието на Съюза, произнесена от председателя на Комисията Фон дер Лайен на пленарното заседание на Европейския парламент, 20 септември 2020 г. Председателят подчерта, че „ако сте родител в една страна, Вие сте родител във всяка страна“.

²¹ Стратегия на ЕС за правата на детето, COM(2021) 142 final.

²² Съюз на равенство: Стратегия за равнопоставеност на ЛГБТИК за 2020—2025 г., COM(2020) 698 final.

²³ Резолюция на Европейския парламент от 5 април 2022 г. относно защита на правата на детето в граждански, административни и семейни производства (2021/2060(INI)). Инициативата беше приветствана и в Резолюцията на Европейския парламент от 14 септември 2021 г. относно правата на ЛГБТИК в ЕС (2021/2679(RSP)).

²⁴ Заключения на Съвета относно Стратегията на ЕС за правата на детето, 9 юни 2022 г., 10024/22.

актове за произход чрез приемането на общи правила относно международната компетентност и приложимото право. Предложението има за цел да се въведе изискване за признаването на установения в друга държава членка произход, по-специално за целите на правата, произтичащи от произхода съгласно националното право. Следователно член 81, параграф 3 от ДФЕС е подходящото правно основание.

По силата на Протокол № 22 към ДФЕС правните мерки, приети в областта на правосъдието, не обвързват Дания и не се прилагат в нея. По силата на Протокол № 21 към ДФЕС Ирландия също не е обвързана от тези мерки. След внасянето на предложението в тази област обаче Ирландия може да уведоми, че желае да вземе участие в приемането и прилагането на мярката, а след като мярката бъде приета, може да уведоми, че желае да приеме тази мярка.

- **Субсидиарност**

Докато правилата относно определението за семейство и установяването на произход се определят от държавите членки, компетентността за приемането на мерки в областта на семейното право и правата на детето, които имат трансгранично значение, е споделена между Съюза и държавите членки²⁵. Проблемите, свързани с признаването в една държава членка на установения в друга държава членка произход за целите на правата, произтичащи от националното законодателство или от правото на Съюза, имат съюзно измерение, тъй като за признаването се изисква участието на две държави членки. Последиците от непризнаването на произхода също имат съюзно измерение, тъй като семействата може да бъдат възпрепятствани да упражнят правото си на свободно движение поради опасения, че произходът на тяхното дете няма да бъде признат в друга държава членка за всички цели.

Проблемите, свързани с признаването на произхода, произтичат по-специално от различните материалноправни норми на държавите членки за установяването на произход и от различните правила на държавите членки относно международната компетентност и приложимото право за установяването на произход в трансгранични ситуации. Държавите членки, действащи самостоятелно, не биха могли да преодолеят по задоволителен начин проблемите, свързани с признаването на произхода, тъй като правилата и процедурите на държавите членки трябва да бъдат еднакви или най-малкото съвместими, за да бъде възможно признаването на произхода между държавите членки. Необходимо е действие на равнището на Съюза, за да се гарантира, че държава членка, чиито съдилища или други компетентни органи установяват произход в трансгранични ситуации, се счита за компетентна да направи това, и че съдилищата и други компетентни органи на всички държави членки ще прилагат едно и също право за установяването на произход в трансгранични ситуации. По този начин в рамките на Съюза ще бъдат избегнати ситуации на противоречащ произход по отношение на едно и също лице и всяка държава членка ще признава установения в друга държава членка произход.

Поради това целите на настоящото предложение, с оглед на неговия обхват и последици, биха се постигнали най-добре на равнището на Съюза в съответствие с принципа на субсидиарност.

²⁵ Член 4, параграф 2, буква й) от ДФЕС.

- **Пропорционалност**

Целта на настоящото предложение е да се улесни признаването на произхода между държавите членки, като се предвиди признаването на i) съдебни решения и ii) автентични актове за установяване на произход с обвързващи правни последици, както и приемането на автентични актове, които не поражда обвързващи правни последици в държавата членка по произход, но имат доказателствена сила в тази държава членка. За тази цел с предложението се хармонизират правилата на държавите членки относно международната компетентност за установяването на произход в трансгранични ситуации и съгласителните норми на държавите членки, с които се определя приложимото право за установяването на произход в трансгранични ситуации.

Предложението не надхвърля необходимото за постигане на заложените в него цели: то не засяга материалното национално право относно определението за семейство; не засяга националното право относно признаването на бракове или регистрирани партньорства, сключени в чужбина; правилата относно компетентността и приложимото право се прилагат единствено за установяването на произход в трансгранични ситуации; съгласно предложението държавите членки са задължени да признават произхода само когато той е установен в държава членка, а не когато е установен в трета държава; предложението не засяга компетентността на органите на държавите членки да разглеждат въпроси в областта на произхода; а европейското удостоверение за произход не е задължително за децата (или техните законни представители) и няма да замени равностойните национални документи, с които се предоставя доказателство за произход.

Поради това предложението е в съответствие с принципа на пропорционалност.

- **Избор на инструмент**

Приемането на единни правила относно международната компетентност и приложимото право за установяването на произход в трансгранични ситуации може да бъде постигнато единствено чрез регламент, тъй като само с регламент биха се гарантирали напълно последователно тълкуване и прилагане на правилата. Поради това в съответствие с предишните инструменти на Съюза в областта на международното частно право предпочитаният правен инструмент е регламент.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултации със заинтересованите страни**

През 2021 г. и 2022 г., в хода на изготвянето на предложението, Комисията проведе обширни консултации, които обхванаха всички държави членки (с изключение на Дания²⁶). Консултациите бяха насочени към широк кръг заинтересовани страни, представляващи граждани, публични органи, представители на академичните среди, практикуващи юристи, НПО и други съответни заинтересовани групи. Консултациите се състояха от i) обратна информация от обществеността относно оценката на

²⁶ В съответствие с Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договорите, Дания не участва в мерките, приети съгласно член 81 от ДФЕС.

въздействието от етапа на създаване, ii) открита обществена консултация, iii) среща със заинтересованите страни и с представители на гражданското общество и iv) среща с експерти от органите на държавите членки.

В допълнение към осъществените от Комисията дейности по консултиране бяха проведени консултации от външен изпълнител. Те се състояха от i) онлайн проучвания, насочени към длъжностните лица по гражданското състояние в държавите членки, ii) писмени въпросници до министерствата и съдебната власт на държавите членки и iii) събеседвания със съдебната власт на държавите членки и с НПО.

Като цяло заинтересованите страни, представляващи правата на децата, семействата на дъгата, практикуващите юристи и длъжностните лица по гражданското състояние, подкрепиха тезата, че Съюзът следва да предприеме действия за решаване на настоящите проблеми, свързани с признаването на произхода, като приеме обвързващо законодателство. За разлика от това организациите, представляващи традиционните семейства, и тези, които се обявяват против сурогатното майчинство, като цяло бяха критично настроени към представянето на законодателно предложение. Мненията на обществеността бяха разнородни.

Получената обратна информация послужи за основа при подготовката на предложението и на придружаващата го оценка на въздействието. В оценката на въздействието е включено подробно обобщение на резултатите от консултациите, проведени от Комисията.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Освен горепосочените консултации със заинтересованите страни Комисията също така събра и използва експертни становища от други източници.

При изготвянето на предложението Комисията потърси експертното становище на създадената през 2021 г. експертна група относно признаването на произхода между държавите членки. Освен това Комисията участва в срещи на експерти в рамките на проекта за произход/сурогатно майчинство на Хагската конференция по международно частно право и направи справки в научната литература, доклади и проучвания.

За изготвянето на оценката на въздействието Комисията използва проучване, проведено от външен изпълнител. Последният също така изготви доклади по държави, отнасящи се, наред с другото, до материалното право на държавите членки и международното частно право в областта на произхода. В проучването на изпълнителя бяха използвани различни инструменти за анализ на съществуващите проблеми, свързани с признаването на произхода, въздействието на настоящото предложение и разгледаните варианти на политиката. Тези инструменти включваха използването на емпирични данни, събрани по различни начини (събеседвания, въпросници, национални доклади), както и статистически данни и документни проучвания. При липса на налични количествени данни бяха използвани качествени оценки. В проучването на външния изпълнител се стигна до заключението, че най-подходящият вариант, чрез който Съюзът може да постигне целите на политиката си, е с приемането на законодателен инструмент относно признаването на произхода между държавите членки, който включва създаването на европейско удостоверение за произход.

- **Оценка на въздействието**

Комисията изготви оценка на въздействието на предложението въз основа на своите Насоки за по-добро регулиране²⁷ и на заключенията от оценката на въздействието от етапа на създаване. В оценката на въздействието бяха разгледани следните варианти на политиката: i) базовият сценарий; ii) препоръка на Комисията до държавите членки; iii) законодателни мерки, състоящи се от регламент относно признаването на произхода между държавите членки; и iv) законодателни мерки, състоящи се от регламент относно признаването на произхода между държавите членки, който включва създаването на незадължително европейско удостоверение за произход. Всички тези варианти на политиката, включително базовият сценарий, ще бъдат придружени от някои незаконодателни мерки за повишаване на осведомеността, насърчаване на добрите практики и подобряване на сътрудничеството между органите на държавите членки, които се занимават с въпросите в областта на произхода.

Всички тези варианти бяха проучени в оценката на въздействието от гледна точка на очакваното им въздействие и на тяхната ефективност, ефикасност и съгласуваност с правната и политическата рамка на Съюза. Вариантът на политиката, който бе избран въз основа на тази оценка, се състоеше от предложение за регламент относно признаването на произхода между държавите членки, който включва създаването на незадължително европейско удостоверение за произход.

В оценката на въздействието се стига до заключението, че с избрания вариант значително ще се улесни признаването на произхода за *всички* деца от трансгранични семейства, които според приблизителните оценки наброяват 2 милиона, а не само за тези, които понастоящем са изправени пред най-много проблеми, свързани с признаването на произхода. По-специално европейското удостоверение за произход, което е специално предназначено за използване в друга държава членка, ще намали административната тежест на процедурите по признаване и разходите за превод за всички семейства.

Избраният вариант на политиката също така ще бъде най-ефективният за решаване на проблемите, свързани с признаването на произхода, тъй като положителните правни, социални и психологически последици ще бъдат най-значителни. Избраният вариант ще окаже ясно положително въздействие върху защитата на *основните права на децата*, като например правото им на самоличност, на недискриминация и на личен и семеен живот. Той също така ще бъде най-ефективният по отношение на защитата на *правата, които децата черпят от произхода съгласно националното право*, като например правото им на издръжка и наследяване в друга държава членка. На последно място вариантът също така ще окаже положително *социално и психологическо въздействие*, тъй като по този начин децата в трансгранични ситуации ще бъдат третирани по същия начин като местните деца.

Чрез приемането на единни правила на Съюза относно международната компетентност и приложимото право и чрез признаването на произхода без необходимост от специална процедура избраният вариант ще премахне разходите и тежестта, свързани с административните процедури и съдебните производства, които понастоящем децата и техните семейства трябва да понесат във връзка с признаването на произхода в друга

²⁷ SWD(2021) 305 final.

държава членка. Изчислява се, че при избрания вариант средните единични разходи за процедурите по признаване биха намалели със 71 %, а разходите на семействата, които понастоящем са изправени пред най-сериозните проблеми, свързани с признаването на произхода — с 90 %.

Освен това избраният вариант ще доведе до значителни икономии от гледна точка на разходите, времето и тежестта за публичните органи на държавите членки. Изчислява се, че при избрания вариант разходите на публичните органи за процедурите по признаване биха намалели с 54 %.

- **Основни права**

Както е обяснено по-горе, настоящите проблеми, свързани с признаването на произхода, водят до ситуации, при които се нарушават основните права и други права на децата в трансгранични ситуации. Лишаването на децата от правния им статут и от установения в друга държава членка произход е в разрез с основните права на децата на самоличност, недискриминация и зачитане на личния и семейния живот, както и с техния висш интерес. Като улеснява признаването на произхода между държавите членки, предложението има за цел да се защитят основните права на децата в трансгранични ситуации и да се гарантира непрекъснатост на произхода в рамките на Съюза.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Възможно е държавите членки да понесат еднократни разходи за адаптиране към новите правила на регламента, по-специално разходи, произтичащи от необходимостта от обучение на съдии, длъжностни лица по гражданското състояние и други компетентни органи във връзка с новите правила. Може да се очакват незначителни периодични разходи за продължаващото обучение на тези органи. Тези разходи не се очаква да бъдат значителни и във всеки случай ще бъдат компенсирани от повишаването на ефикасността и от икономии на разходи, произтичащи от регламента.

Разпоредбите в предложението относно цифровата комуникация чрез европейската точка за електронен достъп в контекста на децентрализираната информационна система, създадена с Регламент (ЕС) XX/YYYY [Регламента относно цифровизацията], ще окажат отражение върху бюджета на Съюза, което може да бъде обхванато чрез преразпределяне на средства в рамките на програма „Правосъдие“. Това въздействие ще бъде ограничено, тъй като няма да е нужно децентрализираната информационна система да бъде създадена специално за прилагането на предложението, а ще бъде разработена за множество инструменти на Съюза в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни и търговскоправни въпроси съгласно [Регламента относно цифровизацията].

Държавите членки също така ще понесат известни разходи за инсталиране и поддръжка на точките за достъп до децентрализираната информационна система, разположени на тяхна територия, и за адаптиране на националните си информационни системи, така че да станат оперативно съвместими с точките за достъп. Въпреки това, както беше отбелязано, по-голямата част от тези финансови инвестиции вече ще бъдат осъществени в контекста на цифровизацията на други инструменти на Съюза в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни и търговскоправни

въпроси. Освен това държавите членки ще могат да кандидатстват за безвъзмездни средства за финансиране на тези разходи по съответните финансови програми на Съюза, и по-специално фондовете по линия на политиката на сближаване и програма „Правосъдие“.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизми за мониторинг, оценка и докладване**

Регламентът е пряко приложим във всички държави членки, поради което не е необходимо да бъде транспониран в националното законодателство.

В предложението са предвидени подходящи задължения за мониторинг, оценка и докладване. Първо, практическото прилагане на регламента ще се проследява чрез редовни срещи на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела, на които ще се събират експерти от държавите членки. Освен това Комисията ще извърши пълна оценка на прилагането на регламента пет години след като той започне да се прилага. Оценката ще бъде извършена въз основа, наред с другото, на информация, получена от органите на държавите членки, от външни експерти и от съответните заинтересовани страни.

- **Разяснение на разпоредбите на предложението**

Предложението се състои от девет глави: i) предмет, обхват и определения, ii) компетентност по въпроси в областта на произхода в трансгранични ситуации, iii) приложимо право за установяването на произход в трансгранични ситуации, iv) признаване на издадени в друга държава членка съдебни решения и автентични актове, които пораждат обвързващи правни последици, v) приемане на издадени в друга държава членка автентични актове, които не пораждат обвързващи правни последици, vi) европейско удостоверение за произход, vii) цифрова комуникация, viii) делегирани актове и ix) общи и заключителни разпоредби.

Глава I — Предмет, обхват и определения

В **член 1** се определя предметът на предложението. С предложението се предвижда да се постигне заложената в него цел за улесняване на признаването в една държава членка на установения в друга държава членка произход чрез приемането на единни правила относно i) международната компетентност за установяването на произход в държава членка в трансгранични ситуации, ii) приложимото право за установяването на произход в държава членка в трансгранични ситуации, iii) признаването на съдебни решения и на автентични актове за установяване на произход с обвързващи правни последици, iv) приемането на автентични актове, които не пораждат обвързващи правни последици в държавата членка по произход, но имат доказателствена сила в тази държава членка, и v) създаването на незадължително европейско удостоверение за произход, с което се позволява на дете или на законен представител да предостави доказателство за произход в друга държава членка.

Произходът обикновено се установява по силата на закона или с акт на компетентен орган, например съдебно решение, решение на административен орган или нотариален акт, след което произходът обикновено се вписва в регистъра за гражданското състояние или регистъра на населението на съответната държава членка. Гражданите обаче най-често искат признаване на произхода в друга държава членка въз основа на

автентичен акт, с който не се установява произход с обвързващи правни последици, но който има доказателствена сила за вече установения по друг начин произход в тази държава членка (по силата на закона или с акт на компетентен орган). Такива автентични актове могат да бъдат например извлечение от регистъра за гражданското състояние, акт за раждане или удостоверение за произход. Съдържащите се в предложението единни правила относно приложимото право за установяването на произход в трансгранични ситуации имат за цел да улеснят приемането на автентични актове, които не пораждат обвързващи правни последици, но имат доказателствена сила в държавата членка по произход по отношение на вече установения в тази държава членка произход (например акт за раждане) или по отношение на факти, различни от установяването на произход (например признаване на бащинство или даване на съгласие за установяване на произхода).

В **член 2** относно връзката на предложението с други разпоредби на правото на Съюза се пояснява, че предложението не следва да засяга правата, които детето черпи от правото на Съюза, и по-специално правата, произтичащи от правото на Съюза в областта на свободното движение, включително Директива 2004/38/ЕО²⁸. С предложението не се цели да се предвидят допълнителни условия или изисквания относно признаването на произхода с цел упражняването на правата, произтичащи от правото на Съюза, или да се засяга прилагането им. Следователно правото на Съюза в областта на свободното движение ще продължи да се прилага, както досега. По-специално признаването на произхода с цел упражняване на правата, произтичащи от правото на Съюза, може да бъде отказано само съгласно основанията, които се допускат от правото на Съюза в областта на свободното движение съгласно тълкуването на Съда. Освен това, въз основа на действащото право на Съюза съгласно член 21 от ДФЕС и свързаното с него вторично законодателство съгласно тълкуването на Съда, зачитането на националната идентичност на държава членка съгласно член 4, параграф 2 от ДЕС и общественият ред на държава членка не могат да послужат като основание за отказ да се признае връзката родител—дете между деца и техните родители от един и същи пол за целите на упражняването на правата, които детето черпи от правото на Съюза. В допълнение към това за целите на упражняването на правата, произтичащи от правото на Съюза, доказателството за произход може да бъде представено по всякакъв начин²⁹. Следователно държавите членки нямат право да изискват от дадено лице да представи нито предвиденото в предложението свидетелство, придружаващо съдебно решение или автентичен акт за произход, нито създаденото с предложението европейско удостоверение за произход, когато лицето иска признаване на произхода за целите на правата, които детето черпи от правото на Съюза в областта на свободното движение. Това обаче не следва да възпрепятства съответното лице в такива случаи да предпочете да представи и съответното свидетелство или европейското удостоверение за произход.

²⁸ Произтичащите от правото на Съюза права включват правото на гражданите на Съюза и на членовете на техните семейства да се движат и пребивават свободно в рамките на Съюза, включително правата, свързани със стипендии, достъп до образование, намаляване на разходите за обществен транспорт за многодетните семейства, намалени цени на билетите за обществен транспорт за студенти и намалени входни такси за музеи, както и правото на признаване на името.

²⁹ Вж. в този смисъл решения на Съда от 25 юли 2002 г., C-459/99, *MRAX*, ECLI:EU:C:2002:461, точки 61 и 62; и от 17 февруари 2005 г., C-215/03, *Oulane*, ECLI:EU:C:2005:95, точки 23—26.

В член 2 също така се пояснява, че предложението няма да засегне прилагането на Регламента относно официалните документи³⁰, с който вече се опростява движението на официални документи (като съдебни решения, нотариални актове и административни удостоверения) в определени области, включително раждане, произход и осиновяване, от гледна точка на тяхната автентичност.

В **член 3** се определя обхватът на предложението. Правилата относно компетентността и приложимото право се прилагат, когато произходът трябва да бъде установен в държава членка в трансгранични ситуации. Правилата за признаване на произхода се прилагат, когато произходът, който следва да бъде признат, е установен в държава членка, така че предложението не обхваща признаването или, според случая, приемането на съдебни решения и автентични актове за установяване или доказване на произход, съставени или регистрирани в трета държава. В тези случаи признаването или приемането продължават да се уреждат от националното законодателство на всяка държава членка. Предложението обаче се прилага по отношение на признаването на произхода на всички деца, независимо от тяхното гражданство и това на техните родители, при условие че произходът им е установен в държава членка, а не в трета държава.

От обхвата на предложението се изключват въпроси, които може да имат връзка с произхода на дете, но се уреждат от други инструменти на Съюза, от международни инструменти или от националното законодателство, например въпроси в областта на родителската отговорност, издръжката, наследяването, международното осиновяване, съществуването, действителността или признаването на брака или регистрираното партньорство на родителите на детето и последиците от вписването или невписването на произхода на детето в съответния регистър на държава членка. При все това чрез уреждането на въпроса за произхода на детето като предварителен въпрос предложението ще улесни прилагането на съществуващите инструменти на Съюза в областта на родителската отговорност, издръжката и наследяването по отношение на детето. Освен това в предложението не се разглеждат правата и задълженията, произтичащи от произхода съгласно националното право, например гражданството и името на детето.

В **член 4** за целите на предложението се определят понятията „произход“, „дете“, „установяване на произход“, „съд“ и „съдебно решение“, „автентичен акт“, „държава членка по произход“, „децентрализирана информационна система“ и „европейска точка за електронен достъп“.

- Определението за **дете** е широко и включва лица на всякаква възраст, чийто произход трябва да бъде установен, признат или доказан. Тъй като произходът е от значение през целия живот на хората, предложението се прилага за деца на всякаква възраст, т.е. както за малолетни и непълнолетни, така и за възрастни лица. Висшите интереси на детето и правото на изслушване обаче трябва да се разбират като отнасящи се до детето съгласно определението, съдържащо се в Конвенцията на ООН за правата на детето, т.е. като лице на възраст под 18 години, освен ако съгласно закона, приложим за детето, пълнолетието настъпва по-рано.

³⁰ Регламент (ЕС) 2016/1191 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. за насърчаване на свободното движение на гражданите чрез опростяване на изискванията за представяне на някои официални документи в Европейския съюз и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 (ОВ L 200, 26.7.2016 г., стр. 1).

- **Произходът**, наричан също родство, означава връзката родител—дете, предвидена в закона, включително правния статут на дадено лице като детето на конкретен родител или родители. За целите на предложението произходът може да бъде биологичен, генетичен, чрез осиновяване или по силата на закона. Както беше отбелязано, предложението обхваща установения в държава членка произход както на малолетни и непълнолетни, така и на възрастни лица, включително на починали деца и все още неродени деца, независимо дали става въпрос за самотен родител, фактическа двойка, семейна двойка или двойка с регистрирано партньорство. То обхваща признаването на произхода на дете, независимо от начина, по който детето е заченато или родено — като по този начин се включват деца, заченати с помощта на технология за асистирана репродукция, както и независимо от вида на семейството на детето — като по този начин се включват децата с двама родители от един и същи пол, децата със самотен родител и децата, осиновени чрез процедура за национално осиновяване в държава членка от един или двама родители.
- **Установяването на произход** означава определянето съгласно правото на връзката между дете и всеки от родителите, включително установяването на произход вследствие на иск, с който се оспорва вече установен произход. По целесъобразност това понятие може да включва и погасяването или прекратяването на произход. Предложението не се прилага към установяването на произход в национални ситуации без трансгранични елементи, например национално осиновяване в държава членка, но се прилага към признаването на произхода, установен в такива национални ситуации в държава членка.
- Определението за **автентични актове** е широко, както и в други регламенти на Съюза в областта на гражданското правосъдие. Така автентичните актове съгласно предложението включват i) документи за установяване на произход с обвързващи правни последици като нотариални актове (например при осиновяване или когато детето все още не е родено) или административни решения (например след признаване на бащинство), както и ii) документи, с които не се установява произход с обвързващи правни последици, но които осигуряват доказателство за установен по друг начин произход (например извлечение от регистър на населението или регистър за гражданското състояние, акт за раждане или удостоверение за произход) или доказателство за други факти (например нотариален акт или административен документ, с който се удостоверява признаване на бащинство или даване на съгласие за използването на технология за асистирана репродукция).

В **член 5** се пояснява, че предложението няма да засегне въпроса кои органи във всяка държава членка са компетентни да разглеждат въпроси в областта на произхода (например съдилища, административни органи, нотариуси, длъжностни лица по гражданското състояние и/или други органи).

Глава II — Компетентност

С цел да се улесни признаването или, според случая, приемането на съдебни решения и автентични актове за произход, в предложението се определят единни правила относно компетентността за установяването на произход с трансграничен елемент. С правилата относно компетентността също така се избягват паралелни производства в различни

държави членки, в резултат на които е възможно да бъдат постановени противоречащи си решения. Като се има предвид, че в повечето държави членки не се позволяват споразумения относно правата в областта на произхода или отказ от тези права, в предложението не се предвижда автономия на страните по отношение на компетентността (като например избор на съд или прехвърляне на компетентност).

В предложението се предвиждат алтернативни основания за компетентност с цел улесняване на достъпа до правосъдие в държавите членки. За да се гарантира, че децата могат да се обърнат към съд в близост до тях, основанията за компетентност се основават на близостта им до детето. Следователно компетентна може да бъде алтернативно държавата членка по обичайното местопребиваване на детето, държавата, чийто гражданин е детето, държавата по обичайното местопребиваване на ответника (например лицето, за произход от което претендира детето), държавата по обичайното местопребиваване на който и да е от родителите, държавата, чийто гражданин е който и да е от родителите, или държавата по месторождение на детето. В съответствие със съществуващата практика на Съда по този въпрос обичайното местопребиваване се установява въз основа на всички специфични за конкретния случай обстоятелства.

Когато компетентността не може да бъде установена въз основа на някое от общите алтернативни основания за компетентност, компетентни следва да бъдат съдилищата на държавата членка, в която се намира детето. Това основание за компетентност може да се прилага по-специално за деца бежанци и международно разселени деца. Когато никой съд на държава членка не е компетентен съгласно предложението, във всяка държава членка следва да се определи субсидиарна компетентност в съответствие с нейното законодателство. Накрая, за да се преодолеят последиците в случаи на отказ от правосъдие, в настоящото предложение също така се предвижда *forum necessitatis*, с което се позволява на съд в държава членка, която има достатъчно тясна връзка с конкретния случай, да се произнесе по въпрос в областта на произхода, който е тясно свързан с трета държава. Това може да се прави в изключителни случаи, например когато е невъзможно дадено производство да се проведе във въпросната трета държава, например поради гражданска война, или когато разумно не би могло да се очаква от детето или друго заинтересовано лице да започне производство в тази трета държава.

В предложението също така се припомня правото на децата на възраст под 18 години, които са в състояние да формират свое мнение, да получат възможност да изразят това мнение в производства относно произхода, които се водят спрямо тях.

Глава III — Приложимо право

С предложението следва да се осигурят правна сигурност и предвидимост чрез предлагането на общи правила относно приложимото право за установяването на произход в трансгранични ситуации. Тези общи правила имат за цел да се избегнат противоречащи си решения за произход в зависимост от това съдилищата или други компетентни органи на коя държава членка установяват произхода. С тях също така се цели по-специално да се улесни приемането на автентични актове, с които не се установява произход с обвързващи правни последици в държавата членка по произход, но които имат доказателствена сила в тази държава членка.

Правото, което се определя като приложимо съгласно предложението, има универсален характер, т.е. то се прилага независимо дали е правото на държава членка, или правото на трета държава. По правило приложимото право за установяването на произход

следва да бъде правото на държавата по обичайното местопребиваване на лицето, родило детето, към момента на раждането. Въпреки това, за да се гарантира, че приложимото право може да бъде определено при всички обстоятелства, когато не може да бъде установено обичайното местопребиваване на лицето, родило детето, към момента на раждането (например в случай на майка бежанка или международно разселена майка), следва да се прилага правото на държавата по месторождение на детето.

За да се преодолеят най-често срещаните в днешно време проблеми, свързани с признаването на произхода, по изключение от гореспоменатото правило, когато същото води до установяване на произход само от единия родител (обикновено генетичния родител в еднополова двойка), органите на държавата членка, която съгласно предложението е компетентна по въпросите в областта на произхода, могат да приложат едно от две алтернативни субсидиарни правила — или правото на гражданството на който и да е от родителите, или правото на държавата по месторождение на детето — за да установят произхода от втория родител (обикновено негенетичния родител в еднополова двойка). Тази възможност може да се използва от компетентните органи, които първи се произнасят по установяването на произход, но и от компетентните органи в ситуация, при която органите на друга държава членка вече са установили произхода само от единия родител. Когато съдебно решение или автентичен акт за установяване на произход от всеки от родителите с обвързващи правни последици в съответствие с едно от приложимите права, определени съгласно предложението, е постановен(о), съставен(о) или регистриран(о) от съд или друг компетентен орган на държава членка, която е компетентна съгласно предложението, всеки от тези документи за установяване на произход от всеки от родителите следва да бъде признат във всички останали държави членки в съответствие с правилата за признаване, определени в предложението. Освен това детето (или законен представител) може да поиска и да използва европейско удостоверение за произход, за да представи доказателство за произхода и от двамата родители в друга държава членка.

По съображения, свързани с обществения интерес, съдилищата и други компетентни органи, които установяват произход в трансгранични ситуации, следва да могат при изключителни обстоятелства да пренебрегват определени разпоредби на чуждото право, когато в конкретен случай прилагането на тези разпоредби би било явно несъвместимо с обществения ред (*ordre public*) на тяхната държава членка. Тези органи обаче не следва да могат да прилагат това изключение, за да оставят без приложение правото на друга държава, когато това би било в противоречие с Хартата, и по-специално с член 21 от нея, в който се забранява дискриминацията. Следователно това изключение не следва да се прилага, за да се откаже прилагането на разпоредба от правото на друга държава, с която се предвижда възможността да се установи произход по отношение на двамата родители от еднополова двойка, единствено на основание, че родителите са от един и същи пол.

Глава IV — Признаване

В тази глава се предвиждат правила относно признаването на издадени в друга държава членка съдебни решения и автентични актове за установяване на произход с обвързващи правни последици.

Признаването в една държава членка на съдебни решения, постановени в друга държава членка, както и на автентични актове за установяване на произход с обвързващи правни последици в държавата членка по произход, следва да се основава на принципа на взаимно доверие в правосъдните системи на останалите държави членки. Това доверие следва да бъде допълнително засилено чрез приемането на единни правила относно международната компетентност и приложимото право за установяването на произход в трансгранични ситуации. Издадените в една държава членка съдебни решения и автентични актове за установяване на произход с обвързващи правни последици следва да бъдат признати в друга държава членка, без да се изисква специална процедура, включително за актуализиране на актовете за гражданско състояние на детето. Това не засяга възможността заинтересована страна да започне съдебно производство за постановяването на решение, с което се установява, че няма основания за отказ на признаване на произхода, или производство за непризнаване на произхода.

Страна, която желае да се позове на съдебно решение или на автентичен акт за установяване на произход с обвързващи правни последици в друга държава членка, следва да представи копие от съдебното решение или автентичния акт и съответното свидетелство. Целта на свидетелствата е да се улесни четивността на документите, които те придружават, а оттам и тяхното признаване. По отношение на автентичните актове за установяване на произход с обвързващи правни последици свидетелството служи и за доказване, че държавата членка, чийто орган е издал автентичния акт, е компетентна да установи произхода съгласно предложението.

Органите на държавата членка, в която се иска признаване на произхода, нямат право да изискват представянето на свидетелство, придружаващо съдебно решение или автентичен акт за установяване на произход с обвързващи правни последици или европейско удостоверение за произход, когато се иска признаване на произхода за целите на правата, произтичащи от правото на Съюза, включително правото на свободно движение. Това обаче не следва да възпрепятства съответното лице в такива случаи да предпочете да представи и съответното свидетелство или европейско удостоверение за произход.

Съгласно предложението списъкът на основанията за отказ на признаване на произхода е изчерпателен в съответствие с основната му цел да се улесни признаването на произхода. Когато преценяват дали евентуално да откажат да признаят произхода по съображения, свързани с обществения ред, органите на държавите членки трябва да вземат предвид интересите на детето, и по-специално защитата на правата на детето, включително запазването на реални семейни връзки между детето и родителите. Основанието за отказ на признаване въз основа на обществения ред (*ordre public*) следва да се използва по изключение и с оглед на обстоятелствата на конкретния случай, т.е. не по абстрактен начин, така че да се остави без приложение признаването на произхода на дете, например когато става въпрос за родители от един и същи пол. В съответния случай признаването би трябвало да е явно несъвместимо с обществения ред на държавата членка, в която се иска, например защото основните права на дадено

лице са били нарушени при зачеването, раждането или осиновяването на детето или при установяването на произхода на детето. Съдилищата или други компетентни органи не следва да могат да откажат да признаят съдебно решение или автентичен акт, издадени в друга държава членка, когато това би било в противоречие с Хартата, и по-специално с член 21 от нея, в който се забранява дискриминацията, включително спрямо деца. По този начин органите на държавите членки не могат да откажат по съображения, свързани с обществения ред, да признаят съдебно решение или автентичен акт за установяване на произход чрез осиновяване от несемеен мъж или за установяване на произход по отношение на двамата родители от еднополова двойка единствено на основание, че родителите са от един и същи пол.

Предложението няма да засегне ограниченията, наложени от практиката на Съда относно използването на обществения ред като съображение за отказ да се признае произход, когато съгласно правото на Съюза в областта на свободното движение държавите членки са задължени да признаят издаден от органите на друга държава членка документ за установяване на връзката родител—дете за целите на упражняването на правата, произтичащи от правото на Съюза. По-специално признаването на връзката родител—дете за целите на упражняването на правата, които детето черпи от правото на Съюза, не може да бъде отказано чрез позоваване на обществения ред с мотива, че родителите са от един и същи пол.

Глава V — Автентични актове, които не пораждат обвързващи правни последици

С предложението също така се предвижда приемането на автентични актове, с които не се установява произход с обвързващи правни последици в държавата членка по произход, но които имат доказателствена сила в тази държава членка. Доказателствената сила може да се отнася до предварителното установяване на произхода чрез други средства или до други факти. В зависимост от националното законодателство такъв автентичен акт може да бъде например акт за раждане, удостоверение за произход, извлечение от регистъра във връзка с раждане или нотариален или административен документ, с който се удостоверява признаване на бащинство или съгласие на майката или на детето за установяване на произхода.

Такива автентични актове следва да имат в друга държава членка същата доказателствена сила, каквато имат в държавата членка по произход, или възможно най-сравнимото действие. Лице, което желае да използва такъв автентичен акт в друга държава членка, може да поиска от органа, който формално е съставил или регистрирал автентичния акт в държавата членка по произход, да издаде свидетелство, в което се описва доказателствената сила на акта.

Приемането на автентични актове, които не пораждат обвързващи правни последици, но имат доказателствена сила, може да бъде отказано единствено съгласно основание, свързано с обществения ред (*ordre public*), като към това основание за отказ се прилагат същите ограничения както по отношение на съдебни решения и автентични актове, които пораждат обвързващи правни последици, включително по отношение на съответствието с Хартата.

Глава VI — Европейско удостоверение за произход

В предложението се предвижда създаването на незадължително европейско удостоверение за произход („удостоверението“). Това единно удостоверение е предназначено по-специално да улесни признаването на произхода в рамките на Съюза, тъй като то ще се издава „за използване в друга държава членка“. Удостоверението трябва да се издаде в държавата членка, в която е установен произходът в съответствие с приложимото право и чиито съдилища са компетентни съгласно предложението. След като бъде издадено, удостоверението може да се използва и в държавата членка, в която е издадено.

Удостоверението е незадължително, тъй като органите на държавите членки ще бъдат длъжни да го издадат само ако детето или законният представител поиска това. Следователно лицата, които имат право да подадат заявление за удостоверение, няма да бъдат задължени да го правят и ще могат да представят други документи, като например съдебно решение или автентичен акт, придружен от съответното свидетелство, когато искат признаване на произход в друга държава членка. Същевременно никой орган или лице, пред които е представено копие от удостоверението, издадено в друга държава членка, няма да има право да изисква вместо него да бъде представено съдебно решение или автентичен акт.

Националните актове за раждане или удостоверения за произход обикновено представляват автентични актове, които имат доказателствена сила по отношение на произхода. Националните удостоверения се издават съгласно различна процедура, в различен формат и на различен език във всяка държава членка и имат различно съдържание и действие в зависимост от държавата членка на издаване. Съгласно предложението те могат да се разпространяват заедно с незадължително свидетелство, описващо доказателствената им сила, като трябва да бъдат приети, освен ако не противоречат на обществения ред на държавата членка, в която се представят.

За разлика от това европейското удостоверение винаги се издава съгласно една и съща процедура, определена в предложението, като се използва единен стандартен формуляр (включен в приложение V към предложението), а съдържанието и действието, определени в предложението, са едни и същи в целия Съюз. Счита се, че в удостоверението се посочват точно елементите, установени съгласно приложимото право, определено в съответствие с предложението, и че не е необходимо да бъде преобразувано в национален документ, преди да може да бъде вписано в съответния регистър на държава членка. Тъй като формулярът на удостоверението ще бъде достъпен на всички езици на Съюза, необходимостта от преводи ще намалее значително.

Като се има предвид стабилността на произхода в повечето случаи, валидността на удостоверението и неговите копия няма да бъде ограничена във времето, без да се засяга възможността за поправка, изменение, спиране на действието или оттегляне на удостоверението, ако е необходимо.

Глава VII — Делегирани актове

Ако е необходимо да се изменят стандартните формуляри на свидетелствата, придружаващи съдебно решение или автентичен акт, или на европейското удостоверение за произход, приложени към настоящото предложение, Комисията ще разполага с правомощието да приема делегирани актове след провеждането на необходимите консултации с експертите на държавите членки.

Глава VIII — Цифровизация

В тази глава се съдържат разпоредби относно електронната комуникация между физическите лица (или техните законни представители) и съдилищата или други компетентни органи на държавите членки чрез децентрализирана информационна система и чрез европейската точка за електронен достъп, създадена на европейския портал за електронно правосъдие. Съдилищата или други компетентни органи на държавите членки ще могат да осъществяват комуникация с дадено физическо лице чрез европейската точка за електронен достъп, ако то е дало изрично предварително съгласие за използването на това средство за комуникация.

Глава IX — Общи и заключителни разпоредби

Тази глава съдържа по-специално разпоредби относно връзката на предложението със съществуващите международни конвенции, разпоредби относно защитата на данните и преходни разпоредби относно използването на съдебни решения и автентични актове, издадени преди датата на прилагане на регламента.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА

относно компетентността, приложимото право, признаването на решения и приемането на автентични актове в областта на произхода и относно създаването на европейско удостоверение за произход

СЪВЕТАТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 81, параграф 3 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взе предвид становището на Европейския парламент,

в съответствие със специална законодателна процедура,

като има предвид, че:

- (1) Съюзът си поставя за цел създаването, поддържането и развитието на пространство на свобода, сигурност и правосъдие при пълно зачитане на основните права, в което са гарантирани свободното движение на хора и достъпът до правосъдие. За постепенното създаване на такова пространство Съюзът трябва да приеме мерки, насочени към гарантиране на взаимното признаване между държавите членки на съдебни и извънсъдебни решения по гражданскоправни въпроси и на съвместимостта на приложимите в държавите членки правила относно стълкновението на закони и компетентността по гражданскоправни въпроси.
- (2) Настоящият регламент се отнася до признаването в държава членка на установения в друга държава членка произход на дете. Неговата цел е да се защитят основните права и другите права на децата по въпроси в областта на произхода в трансгранични ситуации, включително правото им на самоличност¹, на недискриминация² и на личен и семеен живот³, като се вземат предвид висшите интереси на детето като първостепенно съображение⁴. Настоящият регламент има за цел също така да се осигурят правна сигурност и предвидимост и да се намалят разходите за съдебни спорове и тежестта за семействата,

¹ Член 8 от Конвенцията на ООН за правата на детето.

² Член 2 от Конвенцията на ООН за правата на детето, член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

³ Член 9 от Конвенцията на ООН за правата на детето, членове 7 и 24 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

⁴ Член 3 от Конвенцията на ООН за правата на детето, член 24 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

националните съдилища и други компетентни органи във връзка с производства за признаване на произхода в друга държава членка. За постигането на тези цели съгласно настоящия регламент държавите членки следва да бъдат длъжни да признават за всички цели установения в друга държава членка произход на дете.

- (3) С членове 21, 45, 49 и 56 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) на гражданите на Съюза се предоставя правото да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки. Те включват правото на гражданите на Съюза да не бъдат възпрепятствани и правото на равно третиране с гражданите на съответната държава при упражняване на правото на свободно движение, включително по отношение на някои социални придобивки, които се определят като всяко предимство, което има вероятност да улесни мобилността⁵. Това право се прилага и за членове на семейства на граждани на Съюза съгласно определението в Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁶ по въпроси, свързани със стипендии, достъп до образование, намаляване на разходите за обществен транспорт за многодетните семейства, намалени цени на билетите за обществен транспорт за студенти и намалени входни такси за музеи⁷. Защитата, осигурена от разпоредбите на Договорите в областта на свободното движение, включва и правото законно придобито име в една държава членка да бъде признато в останалите държави членки⁸.
- (4) Съдът на Европейския съюз („Съдът“) е постановил, че държавите членки са задължени да признаят връзката родител—дете, за да позволят на дете да упражнява безпрепятствено, заедно с всеки родител, правото свободно да се движи и да пребивава в рамките на територията на държавите членки, гарантирано с член 21, параграф 1 от ДФЕС, и да упражнява всички права, които детето черпи от правото на Съюза⁹. Съгласно практиката на Съда обаче не се изисква от държавите членки да признават връзката родител—дете между детето и лицата, посочени като негови родители в издадения от органите на друга държава членка акт за раждане, за цели, различни от упражняването на правата, които детето черпи от правото на Съюза.
- (5) Съгласно Договорите държавите членки са компетентни да приемат материалноправни норми в областта на семейното право, например правила

⁵ Решения на Съда от 31 май 1979 г., *Even*, C-207/78, ECLI:EU:C:1979:144 и от 8 юни 1999 г., *Meeusen*, C-337/97, ECLI:EU:C:1999:284.

⁶ Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 30.4.2004 г.).

⁷ Например решения на Съда от 3 юли 1974 г., *Casagrande/Landeshauptstadt München*, C-9/74, ECLI:EU:C:1974:74; от 27 септември 1988 г., *Matteuci*, C-235/87, ECLI:EU:C:1988:460; от 30 септември 1975 г., *Cristini/S.N.C.F.*, C-32/75, ECLI:EU:C:1975:120; и от 4 октомври 2012 г., *Комисия/Австрия*, C-75/11, ECLI:EU:C:2012:605.

⁸ Например решения на Съда от 2 октомври 2003 г., *Carlos García Avello/État belge*, C-148/02, ECLI:EU:C:2003:539; от 14 октомври 2008 г., *Grunkin-Paul*, C-353/06, ECLI:EU:C:2008:559; от 8 юни 2017 г., *Freitag*, C-541/15, ECLI:EU:C:2017:432.

⁹ Решение на Съда от 14 декември 2021 г., *В.М.А./Столична община*, C-490/20, ECLI:EU:C:2021:1008.

относно определението за семейство и относно установяването на произход на дете. Съгласно член 81, параграф 3 от ДФЕС обаче Съюзът може да приема мерки, свързани със семейното право, които имат трансгранично значение, и по-специално правила относно международната компетентност, приложимото право и признаването на произхода.

- (6) В съответствие с компетентността на Съюза да приема мерки, свързани със семейното право, които имат трансгранично значение, в приетата от Европейския съвет през 2010 г. „Стокхолмска програма — Отворена и сигурна Европа в услуга и за защита на гражданите“¹⁰ Комисията се приканва да проучи проблемите, които се срещат във връзка с документите по гражданското състояние и достъпа до регистрите с такива документи, и в контекста на установените факти да внесе съответните предложения и да обмисли дали би било подходящо да се прилага принципът за взаимно признаване на действието на актовете за гражданско състояние, поне в някои области. В приетия от Комисията План за действие за изпълнение на Програмата от Стокхолм¹¹ се предвижда законодателно предложение за премахване на формалностите по легализирането на документи между държавите членки и законодателно предложение относно взаимното признаване на действието на някои документи за гражданско състояние, включително документи за раждане, произход и осиновяване.
- (7) През 2010 г. Комисията публикува Зелена книга, озаглавена „По-малко административни процедури за гражданите: насърчаване на свободното движение на официални документи и признаването на действието на актовете за гражданско състояние“, с което започна широка консултация по въпроси, свързани със свободното движение на официални документи и признаването на действието на актовете за гражданско състояние. Наред с другото, тя проучи възможността за въвеждане на европейско удостоверение за гражданско състояние, което би улеснило трансграничното признаване на гражданското състояние в Съюза. Целта на консултацията бе да се събере информация от заинтересованите страни и широката общественост с оглед на разработването на политика на Съюза в тези области и съответни законодателни предложения. През 2016 г. законодателят на Съюза прие Регламент (ЕС) 2016/1191 за насърчаване на свободното движение на гражданите чрез опростяване на изискванията за представяне на някои официални документи в Европейския съюз¹², включително документи за раждане, произход и осиновяване.
- (8) Въпреки че Съюзът е компетентен да приема мерки, свързани със семейното право, които имат трансгранично значение, например правила относно международната компетентност, приложимото право и признаването на произхода между държавите членки, досега Съюзът не е приемал разпоредби в тези области по отношение на произхода. Разпоредбите на държавите членки, които понастоящем се прилагат в тези области, се различават помежду си.

¹⁰ ОВ С 115, 4.5.2010 г., стр. 1.

¹¹ COM(2010) 171 final.

¹² Регламент (ЕС) 2016/1191 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. за насърчаване на свободното движение на гражданите чрез опростяване на изискванията за представяне на някои официални документи в Европейския съюз и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 (ОВ L 200, 26.7.2016 г., стр. 1).

- (9) На равнището на Съюза редица инструменти на Съюза се отнасят до определени права на децата в трансгранични ситуации, по-специално Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета¹³, Регламент (ЕС) № 650/2012 на Европейския парламент и на Съвета¹⁴ и Регламент (ЕС) 2019/1111 на Съвета¹⁵. Тези регламенти обаче не включват разпоредби относно установяването или признаването на произход. От своя страна Регламент (ЕС) 2016/1191 на Европейския парламент и на Съвета¹⁶ включва в своя обхват официалните документи за раждане, произход и осиновяване, но той се отнася до автентичността и езика на тези документи, а не до признаването на тяхното съдържание или действие в друга държава членка.
- (10) В резултат на липсата на разпоредби на Съюза относно международната компетентност и приложимото право за установяването на произход в трансгранични ситуации и за признаването на произхода между държавите членки, семействата може да срещнат трудности при признаването на произхода на техните деца за всички цели в рамките на Съюза, включително когато се преместват в друга държава членка или се връщат в своята държава членка по произход.
- (11) Децата черпят редица права от произхода, включително правото на самоличност, име, гражданство (когато се урежда от *ius sanguinis*), упражняване на родителски права от техните родители и правото на лични отношения с тях, правото на издръжка, наследствените права и правото да бъдат законно представлявани от своите родители. Непризнаването в една държава членка на установения в друга държава членка произход може да породи сериозни неблагоприятни последици за основните права на децата и за правата, които те черпят от националното законодателство. Това може да подтикне семействата да започнат съдебни производства за признаването на произхода на тяхното дете в друга държава членка, въпреки че тези производства са свързани със значително време и разходи както за семействата, така и за съдебните системи на държавите членки, а резултатите от тях са несигурни. В крайна сметка семействата може да бъдат възпрепятствани да упражнят правото си на свободно движение поради опасения, че произходът на детето им няма да бъде признат в друга държава членка за целите на правата, произтичащи от националното законодателство.

¹³ Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка (ОВ L 7, 10.1.2009 г., стр. 1).

¹⁴ Регламент (ЕС) № 650/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения и приемането и изпълнението на автентични актове в областта на наследяването и относно създаването на европейско удостоверение за наследство (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 107).

¹⁵ Регламент (ЕС) 2019/1111 на Съвета от 25 юни 2019 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на решения по брачни въпроси и въпроси, свързани с родителската отговорност, и относно международното отвлечение на деца (ОВ L 178, 2.7.2019 г., стр. 1).

¹⁶ Регламент (ЕС) 2016/1191 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. за насърчване на свободното движение на гражданите чрез опростяване на изискванията за представяне на някои официални документи в Европейския съюз и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 (ОВ L 200, 26.7.2016 г., стр. 1).

- (12) През 2020 г. Комисията обяви мерки¹⁷, чиято цел е да се гарантира, че установеният в дадена държава членка произход ще бъде признат във всички останали държави членки. Тази инициатива беше включена в Стратегията на ЕС за равнопоставеност на ЛГБТИК от 2020 г.¹⁸ и в Стратегията на ЕС за правата на детето от 2021 г.¹⁹ като ключово действие в подкрепа на равенството и правата на децата. Европейският парламент приветства инициативата на Комисията в резолюцията си от 2021 г. относно правата на ЛГБТИК в ЕС²⁰ и в резолюцията си от 2022 г. относно защита на правата на детето в граждански, административни и семейни производства²¹.
- (13) Настоящият регламент не следва да засяга правата, които децата черпят от правото на Съюза, и по-специално правата, с които се ползват децата съгласно правото на Съюза в областта на свободното движение, включително Директива 2004/38/ЕО. Например понастоящем държавите членки вече трябва да признават връзката родител—дете, за да позволяват на децата да упражняват, заедно с всеки от двамата си родители, правото свободно да се движат и да пребивават в рамките на територията на държавите членки безпрепятствено, както и да упражняват всички права, които децата черпят от правото на Съюза. В настоящия регламент не се предвиждат допълнителни условия или изисквания за упражняването на тези права.
- (14) Съгласно член 21 от ДФЕС и свързаното с него вторично законодателство съгласно тълкуването на Съда, зачитането на националната идентичност на държава членка съгласно член 4, параграф 2 от ДЕС и общественият ред на държава членка не могат да послужат като основание за отказ да се признае връзката родител—дете между деца и техните родители от един и същи пол за целите на упражняването на правата, които детето черпи от правото на Съюза. В допълнение към това за целите на упражняването на тези права доказателството за произход може да бъде представено по всякакъв начин²². Следователно държавите членки нямат право да изискват от дадено лице да представи нито предвиденото в настоящия регламент свидетелство, придружаващо съдебно решение или автентичен акт за произход, нито създаденото с настоящия регламент европейско удостоверение за произход, когато в контекста на упражняването на правото на свободно движение лицето се позовава на правата, които децата черпят от правото на Съюза. Това обаче не следва да възпрепятства съответното лице в такива случаи да предпочете да представи и съответното свидетелство или европейското удостоверение за произход, предвидени в настоящия регламент. За да се гарантира, че гражданите на Съюза и членовете на техните семейства са информирани, че правата, които децата черпят от

¹⁷ Реч за състоянието на Съюза, произнесена от председателя на Комисията Фон дер Лайен на пленарното заседание на Европейския парламент, 20 септември 2020 г.

¹⁸ Съюз на равенство: Стратегия за равнопоставеност на ЛГБТИК за 2020—2025 г., COM(2020) 698 final.

¹⁹ Стратегия на ЕС за правата на детето, COM(2021) 142 final.

²⁰ Резолюция на Европейския парламент от 14 септември 2021 г. относно правата на ЛГБТИК в ЕС (2021/2679(RSP)).

²¹ Резолюция на Европейския парламент от 5 април 2022 г. относно защита на правата на детето в граждански, административни и семейни производства (2021/2060(INI)).

²² Решения на Съда от 25 юли 2002 г., C-459/99, *MRAX*, ECLI:EU:C:2002:461, точки 61 и 62, и от 17 февруари 2005 г., C-215/03, *Oulane*, ECLI:EU:C:2005:95, точки 23—26.

правото на Съюза, не се засягат от настоящия регламент, формулярите на свидетелствата и на европейското удостоверение за произход, приложени към настоящия регламент, следва да включват декларация, в която се посочва, че съответното свидетелство или европейско удостоверение за произход не засяга правата, които детето черпи от правото на Съюза, и по-специално правата, с които детето се ползва съгласно правото на Съюза в областта на свободното движение, както и че за целите на упражняването на тези права доказателството за връзката родител—дете може да бъде представено по всякакъв начин.

- (15) Настоящият регламент не следва да засяга Регламент (ЕС) 2016/1191 на Европейския парламент и на Съвета²³ по отношение на официалните документи за раждане, произход и осиновяване, и по-специално по отношение на представянето от гражданите на заверени копия и използването от органите на държавите членки на Информационната система за вътрешния пазар (IMI), ако имат основателни съмнения относно автентичността на представен пред тях официален документ за раждане, произход или осиновяване или на заверено копие на същия.
- (16) Съгласно член 2 от Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето от 20 ноември 1989 г. („Конвенцията на ООН за правата на детето“) държавите — страни по Конвенцията, са длъжни да зачитат и осигуряват правата на децата без каквато и да е дискриминация, и да вземат всички подходящи мерки за осигуряване закрилата на детето против всички форми на дискриминация или наказание на основание на обстоятелствата, в които се намират неговите родители. Съгласно член 3 от посочената конвенция висшите интереси на детето трябва да бъдат първостепенно съображение във всички действия, предприети от съдилищата и административните органи, наред с други.
- (17) Всяко позоваване на „висшите интереси на детето“ в настоящия регламент следва да се прилага за деца по смисъла на член 1 от Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето от 20 ноември 1989 г. („Конвенцията на ООН за правата на детето“), т.е. деца на възраст под 18 години, освен ако съгласно приложимото по отношение на детето право пълнолетието се достига по-рано. Всяко позоваване на „висшите интереси на детето“ в настоящия регламент следва също така да се тълкува в светлината на член 24 от Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“) и на членове 3 и 12 от Конвенцията на ООН за правата на детето, както се прилагат по силата на националното право. Всяко позоваване на „интересите на детето“ в настоящия регламент следва да се разбира като позоваване на висшите интереси на детето и на интересите на децата, независимо от тяхната възраст.
- (18) В член 8 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи от 4 ноември 1950 г. („Европейската конвенция за правата на човека“) се определя правото на зачитане на личния и семейния живот, а в член 1 от Протокол № 12 към посочената конвенция се предвижда, че упражняването на всяко право, предвидено в закона, трябва да бъде осигурено без всякаква дискриминация,

²³ Регламент (ЕС) 2016/1191 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. за насърчаване на свободното движение на гражданите чрез опростяване на изискванията за представяне на някои официални документи в Европейския съюз и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 (ОВ L 200, 26.7.2016 г., стр. 1).

включително основана на рождение. Европейският съд по правата на човека тълкува член 8 от Конвенцията в смисъл, че всички държави в обхвата на неговата компетентност са длъжни да признаят установената в чужбина връзка родител—дете между дете, родено чрез сурогатно майчинство, и биологичния родител, който се ползва от такова майчинство, както и да предвидят механизъм за признаване по закон на връзката родител—дете с небιологичния родител, който се ползва от такова майчинство (например чрез осиновяване на детето)²⁴.

- (19) Съдът е потвърдил, че от основните характеристики на правото на Съюза води началото си структурирана система от принципи, норми и взаимозависими правоотношения, които свързват Съюза и неговите държави членки, както и последните помежду им. Тази правна конструкция почива на основополагащото схващане, че всяка държава членка споделя с всички останали държави членки и признава, че те споделят с нея редица общи ценности, на които се основава Съюзът, както се уточнява в член 2 от ДЕС. Това схващане предполага и обосновава съществуването на взаимно доверие между държавите членки относно признаването на тези ценности.
- (20) Съгласно член 2 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) равенството и недискриминацията са сред ценностите, на които се основава Съюзът и които са общи за държавите членки. С член 21 от Хартата се забранява дискриминацията, основана на рождението, наред с други. В член 3 от ДЕС и член 24 от Хартата се предвижда защита на правата на детето, а в член 7 от Хартата се предвижда правото на всеки на зачитане на неговия личен и семеен живот.
- (21) В съответствие с разпоредбите на международните конвенции и с правото на Съюза настоящият регламент следва да гарантира, че децата се ползват от правата си и запазват правния си статут без дискриминация в трансгранични ситуации. За тази цел и с оглед на практиката на Съда, включително относно взаимното доверие между държавите членки, както и практиката на Европейския съд по правата на човека настоящият регламент следва да обхваща признаването в една държава членка на установения в друга държава членка произход, независимо от начина, по който детето е заченато или родено, и независимо от вида на семейството на детето, включително национално осиновяване. Следователно, при условие че се прилагат предвидените в настоящия регламент правила относно приложимото право, настоящият регламент следва да обхваща признаването в държава членка на установения в друга държава членка произход на дете от родители от един и същи пол. Настоящият регламент следва също така да обхваща признаването в държава членка на произхода на дете, осиновено чрез процедура за национално осиновяване в друга държава членка съгласно правилата, уреждащи националното осиновяване в тази държава членка.
- (22) За да се постигнат целите на настоящия регламент, необходимо и целесъобразно е той да обединява общи правила относно компетентността, приложимото право, признаването или, според случая, приемането на съдебни решения и автентични актове за произход и правила за създаването на европейско удостоверение за произход в правен инструмент на Съюза, който е обвързващ и пряко приложим.

²⁴ Например *Mennesson/Франция* (жалба № 65192/11, Съвет на Европа: Европейски съд по правата на човека, 26 юни 2014 г.) и консултативно становище P16-2018-001 (искане № P16-2018-001, Съвет на Европа: Европейски съд по правата на човека, 10 април 2019 г.).

- (23) Настоящият регламент обхваща „гражданскоправни въпроси“, което включва граждански производства и произтичащите от тях решения относно произхода, както и автентични актове за произход. Понятието „гражданскоправни въпроси“ следва да се тълкува самостоятелно, в съответствие с установената съдебна практика на Съда. Той следва да се разглежда като независимо понятие, което да се тълкува посредством позоваване, на първо място, на целите и структурата на настоящия регламент и на второ място, на общите принципи, които произтичат от уредбата в националните правни системи. Следователно понятието „гражданскоправни въпроси“ следва да се тълкува в смисъл, че може да обхваща и мерки, които от гледна точка на правната система на държава членка може да се уреждат от публичното право.
- (24) За целите на настоящия регламент произходът, наричан също родство, може да бъде биологичен, генетичен, чрез осиновяване или по силата на закона. Пак за целите на настоящия регламент произходът следва да означава връзката родител—дете, предвидена в закона, и следва да обхваща правния статут на дадено лице като детето на конкретен родител или родители. Настоящият регламент следва да обхваща установения в държава членка произход както на малолетни и непълнолетни, така и на възрастни лица, включително на починали деца и на все още неродени деца, независимо дали става въпрос за самотен родител, фактическа двойка, семейна двойка или двойка в отношения, които съгласно приложимото към тях право имат сходни последици, например регистрирано партньорство. Настоящият регламент следва да се прилага независимо от гражданството на детето, чийто произход трябва да бъде установен, и независимо от това на неговите родители. Понятието „родител“ в настоящия регламент следва да се разбира по целесъобразност като отнасящо се до законния родител, родителя, който се ползва от сурогатно майчинство, лицето, което твърди, че е родител, или лицето, от което детето претендира произход.
- (25) Настоящият регламент не следва да се прилага по отношение на установяването на произход в държава членка в национална ситуация без трансгранични елементи. Поради това настоящият регламент не следва да включва разпоредби относно компетентността или приложимото право за установяването на произход в национални случаи, например произход на дете вследствие на национално осиновяване в държава членка. Въпреки това, за да се защитят правата на децата без дискриминация в трансгранични ситуации, както е предвидено в Хартата, в приложение на принципа на взаимно доверие между държавите членки, потвърден от Съда, разпоредбите на настоящия регламент относно признаването или, според случая, приемането на съдебни решения и автентични актове за произход следва да се прилагат и по отношение на признаването на произхода, установен в национална ситуация в дадена държава членка, например установения в държава членка произход вследствие на национално осиновяване в тази държава членка. Поради това разпоредбите на настоящия регламент относно съответното свидетелство и европейското удостоверение за произход следва да се прилагат и по отношение на произхода, установен в национална ситуация в дадена държава членка, например вследствие на национално осиновяване в държава членка.
- (26) За целите на настоящия регламент национално осиновяване в държава членка представлява осиновяване, при което обичайното местопребиваване на детето и на осиновителя или осиновителите е в една и съща държава членка и когато с

осиновяването се създава трайна връзка родител—дете. За да се вземат предвид различните правни традиции на държавите членки, настоящият регламент следва да обхваща националното осиновяване в държава членка, когато то води до прекратяване на правната връзка между детето и семейството по произход (пълно осиновяване), както и националното осиновяване в държава членка, което не води до прекратяване на правната връзка между детето и семейството по произход (непълно осиновяване).

- (27) Международното осиновяване, при което обичайното местопребиваване на детето и на осиновителя или осиновителите е в различни държави, се урежда от Хагската конвенция от 1993 г. за защита на децата и сътрудничество в областта на международното осиновяване, по която всички държави членки са страни. Настоящият регламент не следва да се прилага към случаи на международно осиновяване, независимо дали става въпрос за две държави членки или за държава членка и трета държава, и независимо дали международното осиновяване е обхванато от Хагската конвенция.
- (28) Въпреки че установяването и признаването на произхода в съответствие с настоящия регламент е от значение за други области на гражданското право, обхватът на настоящия регламент следва да бъде ограничен до компетентността, приложимото право, признаването на решения и приемането на автентични актове в областта на произхода. От съображения за яснота останалите области на гражданското право, за които би могло да се счита, че имат връзка с произхода, следва изрично да бъдат изключени от обхвата на настоящия регламент.
- (29) По-специално правилата относно компетентността, приложимото право, признаването на решения и приемането на автентични актове, установени в настоящия регламент, не следва да се прилагат за правата на издръжка, уредени с Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета²⁵, наследствените права, уредени с Регламент (ЕС) № 650/2012 на Европейския парламент и на Съвета²⁶, или въпросите, свързани с родителската отговорност, уредени с Регламент (ЕС) 2019/1111 на Съвета²⁷. Тъй като обаче произходът на едно дете трябва да бъде изяснен като предварителен въпрос, преди да се уредят въпросите, свързани с родителската отговорност, издръжката или наследяването по отношение на детето, с настоящия регламент следва да се улесни прилагането на горепосочените инструменти на Съюза в областта на семейното право и наследяването.
- (30) Настоящият регламент не следва да се прилага по отношение на предварителни въпроси като съществуването, действителността или признаването на брак или на отношения, които съгласно приложимото към тях право имат сходни

²⁵ Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка (ОВ L 7, 10.1.2009 г., стр. 1).

²⁶ Регламент (ЕС) № 650/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения и приемането и изпълнението на автентични актове в областта на наследяването и относно създаването на европейско удостоверение за наследство (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 107).

²⁷ Регламент (ЕС) 2019/1111 на Съвета от 25 юни 2019 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на решения по брачни въпроси и въпроси, свързани с родителската отговорност, и относно международното отвлечение на деца (ОВ L 178, 2.7.2019 г., стр. 1).

последници, като те следва да продължат да се уреждат от националното законодателство на държавите членки, включително нормите на тяхното международно частно право, и по целесъобразност от практиката на Съда относно свободното движение.

- (31) Изискванията за вписването на произхода в регистър следва да бъдат изключени от обхвата на настоящия регламент. Ето защо правото на държавата членка, в която се води регистърът, следва да определя правните условия и начина на извършване на вписването, както и органите, които отговарят за извършване на проверка дали са изпълнени всички изисквания и дали представената или посочената документация е достатъчна или съдържа необходимата информация. За да се избегне дублирането на документи, националните органи по регистрацията следва да приемат документите, съставени от компетентните органи в друга държава членка, чието разпространение е предвидено в настоящия регламент. По-специално издаденото съгласно настоящия регламент европейско удостоверение за произход следва да представлява действителен документ с оглед на вписването на произхода в регистъра на държава членка. Тъй като процедурата за издаване на европейско удостоверение за произход и неговото съдържание и действие следва да бъдат еднакви във всички държави членки, както е посочено в настоящия регламент, и тъй като европейското удостоверение за произход следва да се издава в съответствие с правилата относно компетентността и приложимото право, определени в настоящия регламент, органите по регистрацията не следва да изискват европейското удостоверение за произход първо да бъде преобразувано в национален документ за произход. Това не следва да възпрепятства органите по регистрацията да потвърдят, че са изпълнени необходимите условия за установяване на автентичността на европейското удостоверение за произход, или да поискат от лицето, което подава заявление за регистрация, да предостави допълнителната информация, каквато се изисква съгласно правото на държавата членка, в която се води регистърът, при условие че тази информация не е включена в европейското удостоверение за произход. Компетентният орган може да посочи на лицето, което подава заявление за регистрация, как може да се предостави липсващата информация. Последниците от вписването на произхода в регистър (например, в зависимост от националното право, дали регистрацията представлява установяване на произхода или единствено доказателство за вече установен произход) също следва да бъдат изключени от обхвата на настоящия регламент и следва да се определят от правото на държавата членка, в която се води регистърът.
- (32) Настоящият регламент не следва да обхваща признаването на съдебни решения относно произхода, постановени в трета държава, или признаването или, според случая, приемането на автентични актове за произход, съставени или регистрирани в трета държава. Признаването или приемането на такива документи следва да продължи да се урежда от националното право на всяка държава членка.
- (33) Установяването на произход следва да означава правното определяне на правната връзка между дете и всеки от родителите и следва да се тълкува в смисъл, че включва установяването на произход вследствие на иск, с който се оспорва вече установен произход. По целесъобразност настоящият регламент следва също така да се прилага към погасяването или прекратяването на произход.

- (34) Независимо от различията в националните законодателства, произходът обикновено се установява по силата на закона или с акт на компетентен орган. Примерите за установяване на произход по силата на закона включват произход по рождение по отношение на лицето, родило детето, и произход по законова презумпция по отношение на съпруга или регистрирания партньор на лицето, родило детето. Примерите за установяване на произход чрез акт на компетентен орган включват установяването на произход със съдебно решение (например при осиновяване, при производство, в което произходът се оспорва, или при производство, в което се претендира за произход, например чрез доказване на родствена връзка), чрез нотариален акт (например при осиновяване или когато детето все още не е родено), чрез административно решение (например след признаване на бащинство) или чрез регистрация. Произходът обикновено се вписва в регистъра за гражданското състояние, персоналният регистър или регистъра на населението. Доказателство за произхода може да бъде представено чрез документа, с който се установява произход (например съдебното решение, нотариалният акт или административното решение за установяване на произход). Доказателство за произхода обаче най-често се предоставя чрез вписването на произхода в самия регистър, чрез извлечение от съответния регистър или чрез удостоверение, съдържащо информацията, вписана в съответния регистър (например акт за раждане или удостоверение за произход).
- (35) Гладкото и правилно функциониране на едно европейско пространство на правосъдие при зачитане на различните правни системи и традиции на държавите членки е от основно значение за Съюза. Във връзка с това следва допълнително да се засили взаимното доверие в правосъдните системи на останалите държави членки.
- (36) С цел да се улесни признаването на съдебни решения и автентични актове по въпроси в областта на произхода в настоящия регламент следва се определят единни правила относно компетентността за установяването на произход с трансграничен елемент. С настоящия регламент следва също така да се поясни правото на децата на възраст под 18 години да получат възможност да изразят мнението си в производства, които се водят спрямо тях.
- (37) Настоящият регламент не следва да засяга въпроса кои органи във всяка държава членка са компетентни да разглеждат въпроси в областта на произхода (например съдилища, административни органи, нотариуси, длъжностни лица по гражданското състояние или други органи).
- (38) Настоящият регламент следва да зачита различните системи за уреждане на въпросите в областта на произхода, които се прилагат в държавите членки. Що се отнася до „автентичните актове“, държавите членки често оправомощават органи, например нотариуси, административни органи или длъжностни лица по гражданското състояние, да съставят автентични актове за установяване на произход с обвързващи правни последици в държавата членка, в която са съставени или регистрирани (наричани по-нататък „автентични актове, които пораждат обвързващи правни последици“), или да съставят автентични актове, които не пораждат обвързващи правни последици в държавата членка, в която са съставени или регистрирани, но които имат доказателствена сила в тази държава членка („автентични актове, които не пораждат обвързващи правни последици“). Понятието „оправомощаване“ в настоящия регламент следва да се тълкува самостоятелно, в съответствие с определението за „автентичен акт“, използвано

хоризонтално в инструментите на Съюза, и в контекста на целите на настоящия регламент.

- (39) За да се защитят интересите на детето, компетентността следва да се определя в съответствие с критерия за близост. Следователно, когато е възможно, компетентна следва да бъде държавата членка по обичайното местопребиваване на детето. Въпреки това, за да се улесни достъпът на детето до правосъдие в дадена държава членка, следва да се предостави алтернативна компетентност на държавата членка, чийто гражданин е детето, на държавата членка по обичайното местопребиваване на ответника (например лицето, от което детето претендира произход), на държавата членка по обичайното местопребиваване на който и да е от родителите, на държавата членка, чийто гражданин е който и да е от родителите, или на държавата членка по месторождение на детето.
- (40) В съответствие с практиката на Съда обичайното местопребиваване на детето трябва да бъде установено въз основа на всички специфични за конкретния случай обстоятелства. В допълнение към физическото присъствие на детето на територията на държава членка трябва да се подберат и други фактори, които могат да демонстрират, че това присъствие по никакъв начин не е временно или периодично и че то отразява известна степен на интегриране на детето в социална и семейна среда, която представлява мястото, където на практика е центърът на живота на това дете. Тези фактори включват продължителността, редовността, условията и причините за престоя на детето на територията на съответната държава членка и гражданството на детето, като съответните фактори варират в зависимост от възрастта на въпросното дете. Те включват също така мястото и условията, при които детето посещава училище, както и семейните и социалните отношения на детето в държавата членка. Намерението на родителите да се установят с детето в дадена държава членка също може да бъде взето предвид, когато това намерение е изразено чрез конкретни действия, например закупуване или наемане на жилище в съответната държава членка. За сметка на това са без значение гражданството на лицето, родило детето, или предишното местопребиваване на това лице в държавата членка на сезирания съд, докато фактът, че детето е родено в тази държава членка и е неин гражданин, е недостатъчен.
- (41) Когато в настоящия регламент гражданството се посочва като критерий на привързване за целите на компетентността или приложимото право, въпросът как да се разглежда фактът, че определено дете или родител има множество гражданство, е предварителен въпрос, който попада извън обхвата на настоящия регламент и следва да се урежда от националното право, включително, когато е приложимо, от международните конвенции, при пълно спазване на общите принципи на Съюза. За целите на настоящия регламент дете или родител с множество гражданство може да избере съда или правото на всяка от държавите членки, чиито гражданин е към момента на сезирането на съда или към момента на установяване на произхода.
- (42) Когато компетентността не може да бъде установена въз основа на общите алтернативни основания за компетентност, компетентни следва да бъдат съдилищата на държавата членка, в която се намира детето. С това правило за присъствието следва по-специално да се позволи на съдилищата на държава членка да упражняват компетентност по отношение на децата, които са граждани на трети държави, включително кандидати за международна закрила или лица, на които е предоставена международна закрила, като например деца

бежанци и деца, които са международно разселени поради нестабилност в държавата по обичайното им местопребиваване.

- (43) Когато никой съд на държава членка не е компетентен съгласно настоящия регламент, компетентността следва да се определи във всяка държава членка съобразно нейното законодателство, включително съобразно международните инструменти, които са в сила в тази държава членка.
- (44) За да се преодолеят последиците в случаи на отказ от правосъдие, в настоящия регламент следва да се предвиди *forum necessitatis*, който да позволява на съд в държава членка, в изключителни случаи, да се произнесе по въпрос в областта на произхода, който има тясна връзка с трета държава. Може да се счита, че е налице такъв изключителен случай, когато е невъзможно дадено производство да се проведе в съответната трета държава, например поради гражданска война, или когато разумно не би могло да се очаква от детето или друго заинтересовано лице да започне или проведе производство в тази държава. Компетентността, основана на *forum necessitatis*, следва обаче да се упражнява само ако спорът има достатъчна връзка с държавата членка на сезирания съд.
- (45) От съображения за процесуална икономия и процесуална ефективност, ако изходът от производството пред съд на държава членка, която не е компетентна съгласно настоящия регламент, зависи от произнасянето по инцидентен иск, попадащ в обхвата на настоящия регламент, съдилищата на тази държава членка не следва да бъдат възпрепятствани от настоящия регламент да се произнесат по този иск. Следователно, ако предметът на производството е, например, спор за наследство, при който трябва да се определи връзката родител—дете между починалия и детето за целите на производството, на държавата членка, която е компетентна във връзка със спора за наследство, следва да бъде разрешено да се произнесе по въпроса за висящото производство, независимо дали тази държава членка е компетентна по въпросите в областта на произхода съгласно настоящия регламент. Всяко такова произнасяне следва да бъде извършено в съответствие с приложимото право, определено съгласно настоящия регламент, и следва да поражда действие само в рамките на производството, за което се извършва.
- (46) В интерес на хармоничното функциониране на правосъдието следва да се избягва постановяването на противоречащи си съдебни решения в различни държави членки. За тази цел в настоящия регламент следва да се предвидят общи процесуални правила, сходни с правилата от други инструменти на Съюза в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси.
- (47) Такова процесуално правило е правилото за висящо производство (*lis pendens*), което следва да се прилага, когато едно и също дело за произход се разглежда пред различни съдилища в различни държави членки. С това правило следва да се определи кой съд да продължи да разглежда делото за произход.
- (48) В настоящия регламент следва да се определи в кой момент се счита, че съд е сезиран за целите на настоящия регламент. В контекста на двете различни системи, съществуващи в държавите членки, съгласно които или се изисква най-напред документът за образуване на производството да се връчи на ответника, или първо да се внесе в съда, следва да е достатъчно предприемането на първата стъпка съгласно националното право, при условие че ищецът не е пропуснал впоследствие да предприеме изискуемите действия съгласно националното право с оглед на осъществяването на втората стъпка.

- (49) Производствата за установяване на произход съгласно настоящия регламент следва, като основен принцип, да предоставят на децата на възраст под 18 години, спрямо които се водят тези производства и които са способни да формират свое мнение, в съответствие с практиката на Съда, реална и ефективна възможност да изразят своето мнение, като на това мнение следва да бъде отдадено дължимото значение при оценката на висшия интерес на детето. Настоящият регламент следва обаче да остави въпросите за това кой да изслуша детето и как да бъде изслушано то, да бъдат уредени от националното право и процедури на държавите членки. Освен това, въпреки че е право на детето, изслушването на детето не следва да представлява абсолютно задължение, въпреки че следва да се оценява, като се имат предвид висшите интереси на детето.
- (50) С настоящия регламент следва да се осигурят правна сигурност и предвидимост чрез осигуряването на общи правила относно приложимото право за установяването на произход в трансгранични ситуации. Тези общи правила имат за цел да се избегнат противоречащи си решения в зависимост от това съдилищата или други компетентни органи на коя държава членка установяват произхода, и по-специално да се улесни приемането на автентични актове, които не пораждат обвързващи правни последици в държавата членка по произход, но имат доказателствена сила в тази държава членка.
- (51) По правило приложимото право за установяването на произход в трансгранични ситуации следва да бъде правото на държавата по обичайното местопребиваване на лицето, родило детето, към момента на раждането. Този критерий на привързване следва да гарантира, че приложимото право може да бъде определено в по-голямата част от случаите, включително по отношение на новородено, чието обичайно местопребиваване може да се окаже трудно за установяване. Моментът на раждане следва да се тълкува стриктно, като се има предвид най-често срещаната ситуация, при която произходът се установява при раждането по силата на закона и се вписва в съответния регистър в рамките на няколко дни след раждането. Това право следва да се прилага както към ситуации, в които обичайното местопребиваване на лицето, родило детето, е в държавата по месторождение (каквто би бил типичният случай), така и към ситуации, в които обичайното местопребиваване на лицето, родило детето, е в държава, различна от държавата по месторождение (например когато детето се ражда по време на пътуване). По аналогия следва да се прилага правото на държавата по обичайното местопребиваване на лицето, родило детето, към момента на раждането, когато произходът на детето трябва да бъде установен преди неговото раждане. За да се гарантира, че приложимото право може да бъде определено при всички обстоятелства, в редките случаи, в които не може да бъде установено обичайното местопребиваване на лицето, родило детето, към момента на раждането (например в случай на майка бежанка или на международно разселена майка), следва да се прилага правото на държавата по месторождение на детето.
- (52) По изключение, когато приложимото право по правило води до установяването на произход само от единия родител (например само генетичния родител от еднополова двойка), за установяването на произход от втория родител (например негенетичния родител от еднополова двойка) може да се приложи едно от двете субсидиарни права, а именно правото на държавата, чийто гражданин е който и да е от двамата родители, или правото на държавата по

месторождение на детето. Като се има предвид, че в тези случаи произходът както от единия, така и от другия родител ще бъде установен в съответствие с едно от правата, определени като приложими съгласно настоящия регламент, произходът от всеки от родителите, включително когато е установен от органите на различни държави членки, следва да бъде признат във всички останали държави членки съгласно разпоредбите на настоящия регламент, когато произходът от всеки от родителите е установен от органите на държава членка, чиито съдилища са компетентни съгласно настоящия регламент.

- (53) Следва да се прилага което и да е от правата, определени като приложими съгласно настоящия регламент, дори когато не е право на държава членка.
- (54) За да се гарантира правната сигурност и непрекъснатостта на произхода, когато същият е установен в държава членка в съответствие с едно от правата, определени като приложими съгласно настоящия регламент, промяната на приложимото право в резултат на промяна на обичайното местопребиваване на лицето, родило детето, или на гражданството на който и да е от родителите не следва да засяга вече установения произход.
- (55) Заинтересована страна може да предприеме едностранно действие, предназначено да породи правни последици по отношение на произхода, който е или трябва да бъде установен, например признаване на бащинство или даване на съгласие от съпруг за използването на технология за асистирана репродукция. Такова действие следва да е действително от гледна точка на формата, ако отговаря на формалните изисквания на правото, определено като приложимо съгласно настоящия регламент, на правото на държавата по обичайното местопребиваване на лицето, което предприема действието, или на правото на държавата, в която е предприето действието.
- (56) По съображения, свързани с обществен интерес, съдилищата и други компетентни органи, които установяват произход в държавите членки, следва да могат при изключителни обстоятелства да пренебрегнат определени разпоредби на чуждо право, когато в конкретен случай прилагането на тези разпоредби би било явно несъвместимо с обществения ред (*ordre public*) на съответната държава членка. Съдилищата или други компетентни органи обаче не следва да могат да прилагат изключението, свързано с обществения ред, за да оставят без приложение правото на друга държава, когато това би било в противоречие с Хартата, и по-специално с член 21 от нея, в който се забранява дискриминацията.
- (57) Тъй като има държави, в които успоредно могат да съществуват две или повече правни системи или набори от правила, отнасящи се до въпросите, уредени от настоящия регламент, следва да се предвиди разпоредба, която да урежда степента, до която настоящият регламент се прилага в различните териториални единици на тези държави.
- (58) В настоящия регламент следва да се предвиди признаването на издадени в друга държава членка съдебни решения и автентични актове за установяване на произход с обвързващи правни последици.
- (59) В зависимост от националното право автентичен акт за установяване на произход с обвързващи правни последици в държавата членка по произход може да бъде например нотариален акт за осиновяване или административно решение за установяване на произход вследствие на признаване на бащинството. В

настоящия регламент следва също така да се предвижда приемането на автентични актове, които не пораждат обвързващи правни последици в държавата членка по произход, но имат доказателствена сила в тази държава членка. В зависимост от националното право такъв автентичен акт може да бъде например акт за раждане или удостоверение за произход, с което се предоставя доказателство за произхода, установен в държавата членка по произход (независимо дали същият е установен по силата на закона или с акт на компетентен орган, например съдебно решение, нотариален акт, административно решение или регистрация).

- (60) Взаимното доверие в правораздаването в Съюза оправдава принципа, че съдебните решения за установяване на произход, постановени в една държава членка, следва да се признават във всички държави членки, без да е необходима каквато и да било процедура по признаване. По-специално, когато им бъде представено съдебно решение за установяване на произход, постановено в друга държава членка, което повече не подлежи на обжалване в държавата членка по произход, компетентните органи на замолената държава членка следва да признаят съдебното решение по силата на закона, без да се изисква специална процедура, и да актуализират по съответния начин данните за произхода в съответния регистър.
- (61) Националното право следва да определя дали основанията за отказ могат да бъдат повдигнати от страна или служебно. Това не следва да възпрепятства заинтересована страна, която като основен въпрос в даден спор желае да повдигне въпроса за признаването на съдебно решение относно произхода, постановено в друга държава членка, да поиска от съда да постанови съдебно решение, в което се посочва, че няма основания за отказ на признаване на първото съдебно решение. Националното право на държавата членка, в която се подава молбата, следва да определя кой може да се счита за заинтересована страна, която има право на такава молба.
- (62) Признаването в дадена държава членка на постановени в друга държава членка съдебни решения по въпроси в областта на произхода следва да се основава на принципа на взаимно доверие. Поради това основанията за непризнаване следва да се ограничават до минимум в контекста на основната цел на настоящия регламент, която е да се улесни признаването на произхода и да се защитят ефективно правата и висшите интереси на детето в трансгранични ситуации.
- (63) Признаването на съдебно решение следва да бъде отказвано само ако са налице едно или повече от основанията за отказ на признаване, предвидени в настоящия регламент. Списъкът на основанията за отказ на признаване в настоящия регламент е изчерпателен. Основания, които не са предвидени в настоящия регламент, като например нарушаване на правилото за *lis pendens*, не следва да могат да бъдат използвани като основания за отказ. Постановено на по-късен етап съдебно решение следва винаги да има предимство пред постановено по-рано съдебно решение, доколкото тези решения си противоречат.
- (64) Що се отнася до възможността децата на възраст под 18 години да изразяват мнението си, съдът по произход следва да прецени кой е подходящият метод за изслушване на детето. Ето защо признаването на съдебно решение не следва да може да бъде отказано единствено на основание, че съдът по произход е използвал метод за изслушване на детето, различен от метода, който би използвал съдът на държавата членка на признаване.

- (65) Автентичните актове, които пораждат обвързващи правни последици в държавата членка по произход, следва да се третират като равностойни на „съдебни решения“ за целите на правилата за признаване, определени в настоящия регламент.
- (66) Въпреки че задължението да се предостави възможност на децата на възраст под 18 години да изразят своето мнение съгласно настоящия регламент не следва да се прилага за автентични актове, които пораждат обвързващи правни последици, правото на децата да изразят своето мнение следва да се вземе предвид съгласно член 24 от Хартата и в контекста на член 12 от Конвенцията на ООН за правата на детето, както се прилагат по силата на националното право и процедури. Фактът, че на децата не е дадена възможност да изразят своето мнение, не следва автоматично да бъде основание за отказ на признаване на автентични актове, които пораждат обвързващи правни последици.
- (67) Признаването в държава членка съгласно настоящия регламент на съдебно решение за установяване на произход, постановено в друга държава членка, или на автентичен акт за установяване на произход с обвързващи правни последици, съставен или регистриран в друга държава членка, не следва да предполага признаване на евентуалния брак или регистрирано партньорство на родителите на детето, произходът от които е или трябва да бъде установен.
- (68) За да се вземат предвид различните системи относно произхода в държавите членки, настоящият регламент следва да гарантира приемането във всички държави членки на автентичните актове, които не пораждат обвързващи правни последици в държавата членка по произход, но имат доказателствена сила в тази държава членка. Такива автентични актове могат да имат доказателствена сила по отношение на вече установения произход или по отношение на други факти. В зависимост от националното право автентичните актове, с които се предоставя доказателство за вече установен произход, могат да бъдат например акт за раждане, удостоверение за произход или извлечение от регистъра за гражданското състояние във връзка с раждане. Автентичните актове, с които се предоставя доказателство за други факти, могат да бъдат например нотариален или административен документ, с който се удостоверява признаване на бащинство, нотариален или административен документ, с който се удостоверява съгласието на майката или на детето за установяване на произхода, нотариален или административен документ, с който се удостоверява съгласието на съпруг за използване на технология за асистирана репродукция, или нотариален или административен документ, с който се удостоверява родствена връзка.
- (69) Автентичните актове, които не пораждат обвързващи правни последици в държавата членка по произход, но имат доказателствена сила в тази държава членка, следва в друга държава членка да имат същата доказателствена сила, каквато имат в държавата членка по произход, или възможно най-сравнимото действие. При определянето на доказателствената сила на такъв автентичен акт в друга държава членка или на възможно най-сравнимото действие следва да се посочат естеството и обхватът на доказателствената сила на автентичния акт в държавата членка по произход. Следователно доказателствената сила на такъв автентичен акт в друга държава членка следва да зависи от правото на държавата членка по произход.
- (70) „Автентичността“ на автентичен акт, който не поражда обвързващи правни последици в държавата членка по произход, но има доказателствена сила в тази

държава членка, следва да бъде автономно понятие, което обхваща такива елементи като истинността на акта, формалните предпоставки за него, правомощията на органа, съставил акта, и процедурата по съставянето му. То следва да обхваща и фактическите елементи, описани в автентичния акт. Страна, която желае да оспори автентичността на такъв автентичен акт, следва да направи това пред компетентния съд в държавата членка по произход на автентичния акт съгласно правото на тази държава членка.

- (71) Понятието „правно действие“ (например признаване на бащинство или даване на съгласие) или „правна връзка“ (например произход на дете), вписано в автентичен акт, който не поражда обвързващи правни последици в държавата членка по произход, но има доказателствена сила в тази държава членка, следва да се тълкува като позоваване на съдържанието по същество, отразено в автентичния акт. Страна, която желае да оспори правно действие или правна връзка, вписани в автентичния акт, следва да направи това пред компетентните съгласно настоящия регламент съдилища, които следва да решат спора в съответствие с приложимото право за установяването на произход, определено съгласно настоящия регламент.
- (72) Ако въпрос, отнасящ се до правното действие или правната връзка, вписани в автентичен акт, който не поражда обвързващи правни последици в държавата членка по произход, но има доказателствена сила в тази държава членка, бъде повдигнат като инцидентен иск в хода на производство пред съд на държава членка, този съд следва да бъде компетентен да разгледа този иск.
- (73) Когато се оспорва автентичен акт, който не поражда обвързващи правни последици в държавата членка по произход, но има доказателствена сила в тази държава членка, той не следва да има доказателствена сила в държава членка, различна от държавата членка по произход, докато трае производството по оспорване. Ако се оспорва само конкретен въпрос, свързан с правното действие или правната връзка, вписани в автентичния акт, въпросният автентичен акт не следва да има доказателствена сила в държава членка, различна от държавата членка по произход, по отношение на предмета на оспорването, докато трае производството по оспорване. Автентичен акт, който е обявен за недействителен в резултат от оспорването му, престава да има доказателствена сила.
- (74) Орган, пред който в контекста на настоящия регламент бъдат представени два несъвместими автентични акта, с които не се установява произход с обвързващи правни последици, но които имат доказателствена сила в съответната им държава членка по произход, следва да прецени дали и на кой от двата автентични акта следва да бъде даден приоритет, като вземе предвид обстоятелствата в конкретния случай. Когато от обстоятелствата по случая не става ясно дали и на кой от тези автентични актове следва да бъде даден приоритет, въпросът следва да се реши от съдилищата, компетентни съгласно настоящия регламент, или, когато въпросът е повдигнат като инцидентен иск в хода на производството, от съда по производството.
- (75) По съображения, свързани с обществен интерес, съдилищата или други компетентни органи на държавите членки следва да могат при изключителни обстоятелства да откажат признаването или, според случая, приемането на съдебно решение или на автентичен акт относно установения в друга държава членка произход, когато в конкретния случай въпросното признаване или приемане би било явно несъвместимо с обществен интерес (*ordre public*) на

съответната държава членка. Съдилищата или други компетентни органи обаче не следва да могат да откажат да признаят или, според случая, да приемат съдебно решение или автентичен акт, издаден в друга държава членка, когато това би било в противоречие с Хартата, и по-специално с член 21 от нея, в който се забранява дискриминацията.

- (76) С цел бързото, безпроблемно и ефективно уреждане на признаването на произхода, установен в дадена държава членка, децата или техният родител или родители следва да могат лесно да докажат статута на децата в друга държава членка. За да им се даде възможност да направят това, в настоящия регламент следва да се предвиди създаването на единно удостоверение — европейското удостоверение за произход — което да бъде издавано с цел да се използва в друга държава членка. С оглед зачитането на принципа на субсидиарност европейското удостоверение за произход не следва да заменя евентуално съществуващите за сходни цели в държавите членки национални документи.
- (77) Органът, който издава европейското удостоверение за произход, следва да вземе предвид формалностите, свързани с регистрацията на произхода в държавата членка, в която се води регистърът. За тази цел в настоящия регламент следва да се предвиди обмен на информация между държавите членки относно тези формалности.
- (78) Използването на европейското удостоверение за произход не следва да бъде задължително. Това означава, че лицата, които имат право да подадат заявление за европейско удостоверение за произход, а именно детето или законен представител, не следва да бъдат задължени да го правят и следва да могат да представят другите документи, достъпни съгласно настоящия регламент (съдебно решение или автентичен акт), когато искат признаване в друга държава членка. Същевременно никой орган или лице, пред което е представено европейско удостоверение за произход, издадено в друга държава членка, не следва да има право да изисква вместо него да бъде представено съдебно решение или автентичен акт.
- (79) Европейското удостоверение за произход следва да бъде издадено в държавата членка, в която е установен произходът и чиито съдилища са компетентни съгласно настоящия регламент. Всяка държава членка следва да определи в националното си законодателство кои органи са компетентни да издават европейското удостоверение за произход, независимо дали това са съдилищата или други органи, компетентни в областта на произхода, като например административни органи, нотариуси или длъжностни лица по гражданското състояние. Държавите членки следва да съобщят на Комисията съответната информация относно органите, които са оправомощени съгласно националното право да издават европейското удостоверение за произход, за да може тази информация да стане обществено достъпна.
- (80) Докато съдържанието и действието на националния автентичен акт, с който се предоставя доказателство за произход (например акт за раждане или удостоверение за произход), се различават в зависимост от държавата членка по произход, европейското удостоверение за произход следва да има едно и също съдържание и да поражда едно и също действие във всички държави членки. То следва да притежава доказателствена сила с презумпцията, че се посочват точно елементите, установени съгласно приложимото право за установяването на произход, определено съгласно настоящия регламент. Доказателствената сила на

европейското удостоверение за произход не следва да обхваща елементи, които не се уреждат от настоящия регламент, като например гражданското състояние на родителите на детето, чийто произход се разглежда. Докато националният автентичен акт, с който се предоставя доказателство за произход, се издава на езика на държавата членка по произход, формулярът на европейското удостоверение за произход, приложен към настоящия регламент, е достъпен на всички езици на Съюза.

- (81) Съдът или друг компетентен орган следва да издаде европейското удостоверение за произход при поискване. Оригиналът на европейското удостоверение за произход следва да остане при издаващия орган, който следва да издаде едно или повече заверени копия от него на заявителя или на законен представител. Като се има предвид стабилността на произхода в повечето случаи, валидността на копията от европейското удостоверение за произход не следва да бъде ограничена във времето, без да се засяга възможността за поправяне, изменение, спиране на действието или оттегляне на европейското удостоверение за произход, ако е необходимо. В настоящия регламент следва се предвиди възможност за обжалване на решенията на издаващия орган, включително на решенията за отказ да се издаде европейско удостоверение за произход. Когато се извършва поправяне, изменение, спиране на действието или оттегляне на европейското удостоверение за произход, издаващият орган следва да уведоми лицата, на които са издадени заверени копия, с цел да се избегне неправомерно използване на тези копия.
- (82) В настоящия регламент следва да се предвидят съвременни средства за достъп до правосъдие, като се позволи на физическите лица или техните законни представители и на съдилищата или други компетентни органи на държавите членки да осъществяват комуникация по електронен път чрез европейската точка за електронен достъп, създадена на европейския портал за електронно правосъдие с Регламент (ЕС) .../.... [Регламента относно цифровизацията]. Следва да се осигури съгласуваност с [Регламента относно цифровизацията]. Поради това е целесъобразно при необходимост в настоящия регламент да се направи позоваване на [Регламента относно цифровизацията], включително по отношение на определенията за „децентрализирана информационна система“ и „европейска точка за електронен достъп“. Европейската точка за електронен достъп е част от децентрализирана информационна система. Децентрализираната информационна система следва да се състои от поддържащите системи на държавите членки и от оперативно съвместими точки за достъп, включително европейската точка за електронен достъп, чрез които тези системи следва да са свързани помежду си. Точките за достъп до децентрализираната информационна система следва да се основават на системата e-CODEX, създадена с Регламент (ЕС) 2022/850. С Европейската рамка за оперативна съвместимост се предоставя референтната концепция за оперативно съвместимо изпълнение на политиката²⁸.
- (83) Европейската точка за електронен достъп следва да позволява на физическите лица или на техните законни представители да отправят искане за европейско удостоверение за произход и да получават и изпращат това удостоверение по електронен път. Тя следва също да им позволява да общуват по електронен път

²⁸

COM(2022) 710 final и COM(2022) 720 final от 18 ноември 2022 г.

със съдилищата или други компетентни органи на държавите членки в рамките на производства за постановяване на решение, че няма основания за отказ на признаване на съдебно решение или автентичен акт за произход, или производства за отказ на признаване на съдебно решение или автентичен акт за произход. Съдилищата или други компетентни органи на държавите членки следва да осъществяват комуникация с гражданите чрез европейската точка за електронен достъп само ако съответният гражданин е дал изрично предварително съгласие за използването на това средство за комуникация.

- (84) Настоящият регламент не следва да засяга прилагането на конвенции № 16, № 33 и № 34 на Международната комисия по гражданско състояние (МКГС) по отношение на многоезичните извлечения и актове за раждане между държавите членки или между държава членка и трета държава.
- (85) За да се гарантират еднакви условия за прилагането на настоящия регламент по отношение на създаването на децентрализираната информационна система за целите на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да се упражняват в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета²⁹.
- (86) С цел да се гарантира актуализирането на свидетелствата, предвидени в глави IV и V, и на европейското удостоверение за произход, предвидено в глава VI от настоящия регламент, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС, с които да изменя приложения I—V към настоящия регламент. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат осъществени в съответствие с принципите, установени в Междуйнституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество³⁰. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Съветът получава всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти имат систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (87) Спазването на международните ангажменти, поети от държавите членки, означава, че настоящият регламент следва да не засяга прилагането на международните конвенции, по които една или повече държави членки са страни към момента на приемане на настоящия регламент. С цел улесняване на достъпа до правилата Комисията следва да публикува списъка на съответните конвенции в европейския портал за електронно правосъдие въз основа на информацията, предоставена от държавите членки. Същевременно за постигането на съгласуваност с общите цели на настоящия регламент се налага в отношенията между държави членки настоящият регламент да има предимство

²⁹ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

³⁰ Междуйнституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за по-добро законотворчество (ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1).

пред конвенциите, сключени изключително между две или повече държави членки, доколкото тези конвенции засягат въпроси, уредени от настоящия регламент.

- (88) За споразумения с една или повече трети държави, сключени от държава членка преди датата на нейното присъединяване към Съюза, се прилага член 351 от ДФЕС.
- (89) Комисията следва да осигури публичен достъп чрез европейския портал за електронно правосъдие и да актуализира информацията, съобщена от държавите членки.
- (90) С настоящия регламент се зачитат основните права и се съблюдават принципите, признати в Хартата. По-специално настоящият регламент има за цел да се насърчи прилагането на член 7 относно правото на всеки на зачитане на неговия личен и семеен живот, на член 21, с който се забранява дискриминацията, и на член 24 относно защитата на правата на детето.
- (91) Настоящият регламент следва да се прилага в съответствие с правото на Съюза за защита на данните и при съблюдаване на защитата на неприкосновеността на личния живот, залегнала в Хартата. Всяко обработване на лични данни съгласно настоящия регламент следва да се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета³¹ (Общ регламент относно защитата на данните, ОРЗД), Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета³² (Регламент на ЕС относно защитата на данните) и Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³³.
- (92) При прилагането на настоящия регламент на съдилищата или други компетентни органи на държавите членки може да се наложи да обработват лични данни с цел установяване на произход в трансгранични ситуации и признаване на произхода между държавите членки. Това включва обработването на лични данни за установяването на произход в трансгранична ситуация, издаването на свидетелствата, придружаващи съдебни решения или автентични актове, издаването на европейско удостоверение за произход, представянето на документи за признаване на произхода, получаването на решение, че липсват основания за отказ на признаване на произход, или подаването на молба за отказ на признаване на произход. Личните данни, обработвани от съдилищата или други компетентни органи на държавите членки съгласно настоящия регламент, се съдържат в документите, обработвани от съдилищата или други компетентни органи на държавите членки за горепосочените цели. Обработваните лични

³¹ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

³² Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

³³ Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации) (ОВ L 201, 31.7.2002 г., стр. 37).

данни ще се отнасят по-специално до децата, техните родители и техните законни представители. Личните данни, с които боравят съдилищата или други компетентни органи на държавите членки, следва да се обработват в съответствие с приложимото законодателство за защита на данните, и по-специално ОРЗД. Освен това при прилагането на настоящия регламент може да се наложи Комисията да обработва лични данни във връзка с осъществяването на електронна комуникация между физическите лица или техните законни представители и съдилищата или други компетентни органи на държавите членки с цел да се поиска, получи и изпрати европейско удостоверение за произход или в производства за признаване или отказ на признаване на произхода, чрез европейската точка за електронен достъп в контекста на децентрализираната информационна система. Личните данни, с които борави Комисията, следва да се обработват в съответствие с Регламента на ЕС относно защитата на данните.

- (93) С настоящия регламент следва да се осигури правното основание за обработването на лични данни от съдилищата или други компетентни органи на държавите членки в съответствие с член 6, параграфи 1 и 3 от ОРЗД и от Комисията в съответствие с член 5, параграфи 1 и 2 от Регламента на ЕС относно защитата на данните. Обработването на специални категории лични данни съгласно настоящия регламент отговаря на изискванията на член 9, параграф 2 от ОРЗД, тъй като данните ще се обработват от съдилищата при изпълнение на съдебните им функции в съответствие с буква е) или обработването ще бъде необходимо по причини от важен обществен интерес въз основа на настоящия регламент, който има за цел да улесни признаването на съдебни решения и автентични актове за произход в друга държава членка, за да се гарантира защитата на основните права и другите права на децата в трансгранични ситуации в рамките на Съюза в съответствие с буква ж). По подобен начин обработването на специални категории лични данни съгласно настоящия регламент отговаря на изискванията на член 10, параграф 2 от Регламента на ЕС относно защитата на данните, тъй като обработването на данни ще бъде необходимо за установяването, упражняването или защитата на правни претенции в съответствие с буква е) или по причини от важен обществен интерес въз основа на настоящия регламент в съответствие с буква ж).
- (94) Личните данни следва да се обработват съгласно настоящия регламент само за конкретните цели, посочени в него, без да се засяга по-нататъшното обработване за целите на архивирането в обществен интерес в съответствие с член 5, параграф 1, буква б) и член 89 от ОРЗД, като се има предвид, че след като произходът е установен в трансгранична ситуация или е признат, на съдилищата или други компетентни органи на държавите членки може да се наложи да обработват лични данни за целите на архивирането в обществен интерес. Тъй като настоящият регламент се отнася до трансграничните аспекти на произхода, който е част от гражданското състояние, която може да продължи да бъде от значение за неопределен период от време, с настоящия регламент не следва да се ограничава срокът на съхранение на обработените лични данни и информация.
- (95) Съдилищата или другите компетентни органи на държавите членки, оправомощени от последните да прилагат настоящия регламент, следва да се считат за администратори по смисъла на член 4, точка 7 от ОРЗД за целите на установяването на произход в трансгранична ситуация, издаването на свидетелствата, придружаващи съдебни решения или автентични актове,

издаването на европейско удостоверение за произход, представянето на документи за признаване на произхода, получаването на решение, че липсват основания за отказ на признаване на произхода, или подаването на молба за отказ на признаване на произхода. Комисията следва да се счита за администратор по смисъла на член 3, точка 8 от Регламента на ЕС относно защитата на данните за целите на техническото управление, развиването, поддръжката и сигурността на европейската точка за електронен достъп и оказването на подкрепа във връзка с нея, както и за целите на комуникацията между физическите лица или техните законни представители и съдилищата или други компетентни органи на държавите членки чрез европейската точка за електронен достъп и децентрализираната информационна система. Администраторите следва да гарантират сигурността, целостта, автентичността и поверителността на данните, обработвани за горепосочените цели.

- (96) В съответствие с член 42 от Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета³⁴ беше проведена консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните, който прие становище на [дата]³⁵.
- (97) [В съответствие с членове 1 и 2 и член 4а, параграф 1 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към ДЕС и към ДФЕС, и без да се засяга член 4 от посочения протокол, Ирландия не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.] ИЛИ
- (97а) [В съответствие с член 3 и член 4а, параграф 1 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Ирландия е нотифицирала желанието си[, с писмо от ...,] да участва в приемането и прилагането на настоящия регламент.]
- (98) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Дания не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.
- (99) Доколкото целите на настоящия регламент не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки поради различията между националните правила, уреждащи компетентността, приложимото право и признаването на съдебни решения и автентични актове, а поради прякото приложение и задължителната сила на настоящия регламент могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели,

³⁴ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

³⁵ ОВ С [номер], [X.X.XXXX] г., стр. X.

ГЛАВА I

ПРЕДМЕТ, ОБХВАТ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет

В настоящия регламент се определят общи правила относно компетентността и приложимото право за установяването на произход в държава членка в трансгранични ситуации, общи правила за признаването или, според случая, приемането в държава членка на съдебни решения относно произхода, постановени в друга държава членка, и на автентични актове за произход, съставени или регистрирани в друга държава членка, и се създава европейско удостоверение за произход.

Член 2

Връзка с други разпоредби от правото на Съюза

1. Настоящият регламент не засяга правата, които децата черпят от правото на Съюза, и по-специално правата, с които се ползват децата съгласно правото на Съюза в областта на свободното движение, включително Директива 2004/38/ЕО. По-специално настоящият регламент не засяга ограниченията, свързани с използването на обществения ред като съображение за отказ да се признае произход, когато съгласно правото на Съюза в областта на свободното движение държавите членки са задължени да признаят издаден от органите на друга държава членка документ за установяване на връзката родител—дете за целите на правата, произтичащи от правото на Съюза.
2. Настоящият регламент не засяга Регламент (ЕС) 2016/1191, по-специално по отношение на официалните документи за раждане, произход и осиновяване, както са определени в посочения регламент.

Член 3

Обхват

1. Настоящият регламент се прилага по отношение на гражданскоправните въпроси в областта на произхода в трансгранични ситуации.
2. Настоящият регламент не се прилага по отношение на:
 - а) съществуването, действителността или признаването на брак или на отношения, които съгласно приложимото към тях право имат сходни последици, като например регистрирано партньорство;
 - б) въпроси, свързани с родителската отговорност;
 - в) правоспособността и дееспособността на физически лица;
 - г) еманципацията;
 - д) международното осиновяване;

- е) задълженията за издръжка;
 - ж) доверителната собственост или наследяването;
 - з) гражданството;
 - и) правните изисквания за вписване на произхода в регистър на държава членка и последиците от вписването или невписването на произхода в регистър на държава членка.
3. Настоящият регламент не се прилага по отношение на признаването на съдебни решения за установяване на произход, постановени в трета държава, или по отношение на признаването или, според случая, приемането на автентични актове за установяване или доказване на произход, съставени или регистрирани в трета държава.

Член 4

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1. „произход“ означава връзката родител—дете, предвидена в закона. Той включва правния статут на дадено лице като детето на конкретен родител или родители;
2. „дете“ означава лице на всякаква възраст, чийто произход трябва да бъде установен, признат или доказан;
3. „установяване на произход“ означава определянето съгласно правото на връзката между дете и всеки от родителите, включително установяването на произход вследствие на иск, с който се оспорва вече установен произход;
4. „съд“ означава орган в държава членка, който упражнява съдебни функции по въпроси в областта на произхода;
5. „съдебно решение“ означава решение на съд на държава членка, включително постановление, определение или съдебно решение, по въпроси в областта на произхода;
6. „автентичен акт“ означава документ, формално съставен или регистриран като автентичен акт в която и да е държава членка по въпроси в областта на произхода, чиято автентичност:
 - а) е свързана с подписа и съдържанието на акта; и
 - б) е установена от публичен орган или друг орган, оправомощен за тази цел от държавата членка по произход;
7. „държава членка по произход“ означава държавата членка, в която е постановено съдебното решение относно произхода, формално е съставен или регистриран автентичният акт за произход или е издадено европейското удостоверение за произход;
8. „децентрализирана информационна система“ означава информационна система съгласно определението в член 2, точка 4 от [Регламента относно цифровизацията];

9. „европейска точка за електронен достъп“ означава оперативно съвместима точка за достъп съгласно определението в член 2, точка 5 от [Регламента относно цифровизацията].

Член 5

Компетентност по въпроси в областта на произхода в рамките на държавите членки

Настоящият регламент не засяга компетентността на органите на държавите членки да разглеждат въпроси в областта на произхода.

ГЛАВА II

КОМПЕТЕНТНОСТ

Член 6

Обща компетентност

Компетентни да разглеждат въпроси в областта на произхода са съдилищата на държавата членка:

- а) по обичайното местопребиваване на детето към момента на сезиране на съда, или
- б) чийто гражданин е детето към момента на сезиране на съда, или
- в) по обичайното местопребиваване на ответника към момента на сезиране на съда, или
- г) по обичайното местопребиваване на който и да е от родителите към момента на сезиране на съда, или
- д) чийто гражданин е който и да е от родителите към момента на сезиране на съда, или
- е) по месторождение на детето.

Член 7

Компетентност на основание присъствието на детето

Когато компетентността не може да се определи въз основа на член 6, компетентни са съдилищата на държавата членка, в която се намира детето.

Член 8

Субсидиарна компетентност

Когато нито един съд на държава членка не е компетентен съгласно членове 6 или 7, компетентността се определя във всяка държава членка съобразно нейното законодателство.

Член 9

Forum necessitatis

Когато нито един съд на държава членка не е компетентен съгласно други разпоредби на настоящия регламент, съдилищата на държава членка могат в изключителни случаи

да се произнесат по въпроси в областта на произхода, ако не може в рамките на разумното да се образува или води производство или е невъзможно да се проведе такова в трета държава, с която случаят има тясна връзка.

Случаят трябва да е свързан в достатъчна степен с държавата членка на сезирания съд.

Член 10

Инцидентни искове

1. Ако изходът от производство по въпрос, който не попада в обхвата на настоящия регламент, пред съд на държава членка зависи от произнасянето по инцидентен иск, свързан с произхода, съдът в тази държава членка може да се произнесе по посочения иск за целите на производството, дори ако тази държава членка не е компетентна съгласно настоящия регламент.
2. Всяко произнасяне по инцидентен иск съгласно параграф 1 поражда действие само в рамките на съответното производство.

Член 11

Сезиране на съд

Съдът се счита за сезиран:

- а) в момента, в който документът за образуване на производството или равностоен документ бъде внесен в съда, при условие че ищецът впоследствие не е пропуснал да предприеме изискуемите действия, за да се извърши връчване на съответните документи на ответника;
- б) ако документът трябва да бъде връчен, преди да бъде внесен в съда — в момента, в който бъде получен от отговорния за връчването орган, при условие че ищецът не е пропуснал впоследствие да предприеме изискуемите действия за внасяне на документа в съда; или
- в) ако производството е образувано служебно от съда — в момента, в който съдът взема решение за образуване на производството, или, ако такова решение не е необходимо, в момента на регистрирането на делото от съда.

Член 12

Проверка на компетентността

Когато съд на държава членка е сезиран по дело, по което не е компетентен по същество съгласно настоящия регламент и по което съгласно настоящия регламент компетентен по същество е съд на друга държава членка, той обявява служебно, че не е компетентен.

Член 13

Проверка на допустимостта

1. Когато ответник, който има обичайно местопребиваване в държава, различна от държавата членка, където е образувано производството, не се яви на делото, компетентният съд спира съдебното производство, докато се установи, че ответникът е имал възможност да получи документа за образуване на производството или равностоен документ в срок, достатъчен, за да му позволи

да организира защитата си, или че са предприети всички необходими мерки за тази цел.

2. Член 22 от Регламент (ЕС) 2020/1784 се прилага вместо параграф 1 от настоящия член, когато документът за образуване на производството или равностоеен документ трябва да се предаде от една държава членка на друга в съответствие с посочения регламент.
3. Ако Регламент (ЕС) 2020/1784 е неприложим, се прилага член 15 от Хагската конвенция от 15 ноември 1965 г. за връчване в чужбина на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела, ако документът за образуване на производството или равностоеен документ трябва да се предаде в чужбина в съответствие с тази конвенция.

Член 14

Висящ процес (Lis pendens)

1. Когато искове с един и същ предмет и между едни и същи страни са предявени пред съдилища на различни държави членки, съдът, пред който искът е предявен по-късно, спира служебно производството до установяване на компетентността на първия сезиран съд.
2. В посочените в параграф 1 случаи по искане на сезиран със спора съд всеки друг сезиран съд незабавно уведомява моления съд относно датата, на която е бил сезиран.
3. След установяване на компетентността на първия сезиран съд всеки друг сезиран съд се отказва от компетентност в полза на първия сезиран съд.

Член 15

Право на децата да изразят своето мнение

1. При упражняване на компетентността си съгласно настоящия регламент съдилищата на държавите членки, в съответствие с националното право и националните процедури, предоставят на децата на възраст под 18 години, чийто произход трябва да бъде установен и които са способни да формират свое мнение, реална и ефективна възможност да изразят мнението си лично или чрез представител или подходящ орган.
2. Когато съдът, в съответствие с националното право и националните процедури, предоставя деца на възраст под 18 години възможност да изразят мнението си в съответствие с настоящия член, съдът отдава дължимото значение на мнението на децата в съответствие с тяхната възраст и степен на зрялост.

ГЛАВА III

ПРИЛОЖИМО ПРАВО

Член 16

Универсално прилагане

Право, определено като приложимо съгласно настоящия регламент, се прилага дори когато не е право на държава членка.

Член 17

Приложимо право

1. Приложимото право за установяването на произход е правото на държавата по обичайното местопребиваване на лицето, родило детето, към момента на раждането или, когато не може да бъде определено обичайното местопребиваване на лицето, родило детето, към момента на раждането — правото на държавата по месторождение на детето.
2. Независимо от параграф 1, когато приложимото право съгласно параграф 1 води до установяването на произход само от единия родител, за установяването на произход от втория родител може да се приложи правото на държавата, чийто гражданин е първият или вторият родител, или правото на държавата по месторождение на детето.

Член 18

Обхват на приложимото право

Правото, определено съгласно настоящия регламент като приложимото право за установяването на произход, урежда по-специално:

- а) процедурите за установяване или оспорване на произход;
- б) обвързващите правни последици и/или доказателствената сила на автентичните актове;
- в) процесуалната легитимация на лицата в производства, свързани с установяването или оспорването на произход;
- г) сроковете за установяване или оспорване на произход.

Член 19

Промяна на приложимото право

Когато произходът е установен в дадена държава членка съгласно настоящия регламент, последваща промяна на приложимото право не засяга вече установения произход.

Член 20

Действителност на формата

1. Едностранно действие, предназначено да породи правни последици във връзка с установяването на произход, е действително по отношение на формата, когато отговаря на изискванията на едно от следните права:

- а) приложимото право за установяването на произход съгласно член 17;
 - б) правото на държавата по обичайното местопребиваване на лицето, което предприема действието; или
 - в) правото на държавата, в която е извършено действието.
2. Действие, предназначено да породи правни последици във връзка с установяването на произход, може да бъде доказано с всички доказателствени средства, допустими съгласно правото на сезирания съд или съгласно което и да е от правата, определени в параграф 1, според което е спазена формата за действителност на действието, при условие че доказателственото средство е допустимо според правото на сезирания съд.

Член 21

Изключване на препращането

Прилагането на правото на дадена държава, определено с настоящия регламент, означава прилагане на действащите правни норми на тази държава, различни от нормите на нейното международно частно право.

Член 22

Обществен ред (*ordre public*)

1. Прилагането на разпоредба от правото на държава, определено с настоящия регламент, може да бъде отказано само ако това прилагане е явно несъвместимо с обществения ред (*ordre public*) на сезирания съд.
2. Параграф 1 се прилага от съдилищата и други компетентни органи на държавите членки при спазване на основните права и принципите, определени в Хартата, и по-специално в член 21 от нея относно правото на недискриминация.

Член 23

Държави с повече от една правна система

1. Когато правото, определено с настоящия регламент, е правото на държава, която включва няколко териториални единици, всяка от които има собствени правни норми в областта на произхода, вътрешните стълкновителни норми на тази държава определят съответната териториална единица, чиито правни норми трябва да се приложат.
2. При липса на такива вътрешни стълкновителни норми:
 - а) всяко позоваване на правото на държавата, посочено в параграф 1, за целите на определянето на приложимото право съгласно разпоредбата относно обичайното местопребиваване на лицето, родило детето, към момента на раждането се тълкува като позоваване на правото на териториалната единица, в която лицето, родило детето, има обичайно местопребиваване;
 - б) всяко позоваване на правото на държавата, посочено в параграф 1, за целите на определянето на приложимото право съгласно разпоредбите относно държавата по месторождение на детето се тълкува като позоваване на правото на териториалната единица, в която е родено детето.

- в) Държава членка, която включва няколко териториални единици, всяка от които има собствени правни норми в областта на произхода, не е длъжна да прилага настоящия регламент към стълкновенията на закони, възникнали единствено между такива единици.

ГЛАВА IV

ПРИЗНАВАНЕ

РАЗДЕЛ 1

Общи разпоредби относно признаването

Член 24

Признаване на съдебни решения

1. Съдебно решение относно произхода, постановено в една държава членка, се признава във всички останали държави членки, без да се изисква специална процедура.
2. По-специално не се изисква специална процедура, за да се актуализират актовете за гражданско състояние в държава членка въз основа на съдебно решение относно произхода, постановено в друга държава членка и неподлежащо на обжалване пред по-висшестоящ съд съгласно правото на тази държава членка.
3. Когато искането за признаване на съдебно решение е повдигнато като инцидентен иск пред съд в държава членка, този съд може да се произнесе по иска.

Член 25

Решение, че липсват основания за отказ на признаване

1. Всяка заинтересована страна може в съответствие с процедурите, предвидени в членове 32—34, да поиска постановяването на решение, че липсват основанията за отказ на признаване, посочени в член 31.
2. Местната компетентност на съда, за който Комисията е уведомена в съответствие с член 71, се определя от правото на държавата членка, в която е образувано производството в съответствие с параграф 1.

Член 26

Документи, които се представят за целите на признаването

1. Страна, която иска да се позове в една държава членка на съдебно решение, постановено в друга държава членка, представя следните документи:
 - а) копие на съдебното решение, което отговаря на условията за установяване на неговата автентичност; и
 - б) подходящото свидетелство, издадено съгласно член 29.

2. Съдът или друг компетентен орган, пред който е направено позоваване на съдебно решение, постановено в друга държава членка, може при необходимост да поиска от страната, която се позовава на решението, да представи превод или транслитерация на преводимото съдържание на полетата със свободен текст на свидетелството, посочено в параграф 1, буква б) от настоящия член.
3. Съдът или друг компетентен орган, пред който е направено позоваване на съдебно решение, постановено в друга държава членка, може да поиска от страната да представи превод или транслитерация на съдебното решение, заедно с превод или транслитерация на преводимото съдържание на полетата със свободен текст на свидетелството, ако не е в състояние да продължи без такъв превод или транслитерация.

Член 27

Липса на документи

1. Ако документите, посочени в член 26, параграф 1, не бъдат представени, съдът или друг компетентен орган, пред който се прави позоваване на съдебно решение, постановено в друга държава членка, може да даде срок за представянето им, да приеме равностойни документи или, ако прецени, че разполага с достатъчно информация, може да не изиска представянето им.
2. Ако съдът или друг компетентен орган, пред който е направено позоваване на съдебно решение, постановено в друга държава членка, поиска това, се представя превод или транслитерация на тези равностойни документи.

Член 28

Спиране на производството

Съдът, пред който е направено позоваване на съдебно решение, постановено в друга държава членка, може да спре изцяло или отчасти своето производство, когато:

- а) е подадена жалба по общия ред срещу това съдебно решение в държавата членка по произход; или
- б) е подадена молба за решение, че липсват основания за отказ на признаване, посочено в член 25, или за решение за отказ на признаване въз основа на едно от посочените основания.

Член 29

Издаване на свидетелство

1. По молба на страна съдът на държавата членка по произход, за който Комисията е уведомена в съответствие с член 71, издава свидетелство за съдебно решение относно произхода по образца, посочен в приложение I.
2. Свидетелството се съставя и издава на езика на съдебното решение. Свидетелството може да бъде издадено и на друг официален език на институциите на Европейския съюз по искане на страната. Това не поражда задължение за съда, издаващ свидетелството, да предостави превод или транслитерация на преводимото съдържание на полетата със свободен текст.

3. Свидетелството съдържа декларация, с която се информират гражданите на Съюза и членовете на техните семейства, че свидетелството не засяга правата, които детето черпи от правото на Съюза, и че за целите на упражняването на тези права доказателството за връзката родител—дете може да бъде представено по всякакъв начин.
4. Издаването на свидетелството не подлежи на обжалване.

Член 30

Поправяне на свидетелство

1. При подадена молба съдът на държавата членка по произход, за който Комисията е уведомена в съответствие с член 71, поправя свидетелството, когато вследствие на материална грешка или пропуск има несъответствие между съдебното решение, което подлежи на признаване, и свидетелството, като може да направи това и служебно.
2. Процедурата по поправяне на свидетелството се урежда от правото на държавата членка по произход.

Член 31

Основания за отказ на признаване

1. Признаването на съдебно решение се отказва:
 - а) ако това признаване е в явно противоречие с обществения ред на държавата членка, в която се иска признаване, като се вземе предвид интересът на детето;
 - б) в случай че решението е постановено при неявяване на страна, ако на лицата, които не са се явили, не е връчен документът за образуване на производството или равностоен документ съевременно и по такъв начин, че да им се даде възможност да организират защитата си, освен ако се установи, че тези лица са приели съдебното решение по недвусмислен начин;
 - в) по молба на всяко лице, което претендира, че със съдебното решение се нарушава неговото бащинство или майчинство по отношение на детето, ако това решение е постановено без въпросното лице да получи възможност да бъде изслушано;
 - г) ако и доколкото решението противоречи на съдебно решение относно произхода, постановено на по-късен етап в държавата членка, в която се иска признаване;
 - д) ако и доколкото решението противоречи на съдебно решение относно произхода, постановено на по-късен етап в друга държава членка, при условие че постановеното по-късно съдебно решение отговаря на условията за признаването му в държавата членка, в която се иска признаване.
2. Параграф 1, буква а) се прилага от съдилищата и други компетентни органи на държавите членки при спазване на основните права и принципите, определени в Хартата, и по-специално в член 21 от нея относно правото на недискриминация.

3. Признаването на съдебно решение по въпроси в областта на произхода може да бъде отказано, ако е постановено, без на децата да е дадена възможност да изразят мнението си, освен ако това противоречи на интереса на детето. Ако децата са на възраст под 18 години, тази разпоредба се прилага, ако децата са в състояние да формират свое мнение в съответствие с член 15.

РАЗДЕЛ 2

Процедура за отказ на признаване

Член 32

Молба за отказ на признаване

1. Процедурата за подаване на молба за отказ на признаване, доколкото не е обхваната от настоящия регламент, се урежда от правото на държавата членка, в която е образувано производството за непризнаване.
2. Признаването на съдебно решение по въпроси в областта на произхода се отказва, ако се констатира наличието на едно от основанията за отказ, предвидени в член 31.
3. Местната компетентност на съда, за който Комисията е уведомена в съответствие с член 71, се определя от правото на държавата членка, в която е образувано производството за непризнаване.
4. Ищецът представя на съда копие от съдебното решение и, когато е приложимо и възможно, подходящото свидетелство, издадено в съответствие с член 29.
5. При необходимост съдът може да поиска от ищеца да представи превод или транслитерация на преводащото съдържание на полетата със свободен текст на подходящото свидетелство, издадено съгласно член 29.
6. Ако съдът не е в състояние да продължи без превод или транслитерация на съдебното решение, той може да поиска от ищеца да представи такъв превод или транслитерация.
7. Съдът може да не изиска представянето на документите, посочени в параграф 4, ако:
 - а) вече разполага с тях; или
 - б) счита за необосновано да поиска от ищеца да ги представи.
8. Страната, която иска отказ на признаването на съдебно решение, постановено в друга държава членка, не е длъжна да има пощенски адрес в държавата членка, в която е образувано производството за непризнаване. Тази страна е длъжна да има упълномощен представител в държавата членка, в която е образувано производството за непризнаване, само ако се изисква такъв представител съгласно правото на въпросната държава членка независимо от гражданството на страните.

Член 33

Оспорване или обжалване

1. Всяка от страните може да оспори или обжалва съдебно решение по молбата за отказ на признаване.

2. Оспорването или жалбата се подава до съда, за който държавата членка е уведомила Комисията в съответствие с член 71, че е съдът, до който се подава такова оспорване или жалба.

Член 34

Последващо оспорване или обжалване

Срещу съдебното решение, постановено по оспорването или жалбата, може да се възрази чрез оспорване или обжалване само когато държавата членка е уведомила Комисията в съответствие с член 71 за съдилищата, до които се подава последващо оспорване или жалба.

РАЗДЕЛ 3

Автентични актове, които пораждат обвързващи правни последици

Член 35

Обхват

Настоящият раздел се прилага за автентични актове за установяване на произход, които:

- а) са формално съставени или регистрирани в държава членка, която поема компетентност съгласно глава II; и
- б) пораждат обвързващи правни последици в държавата членка, в която са формално съставени или регистрирани.

Член 36

Признаване на автентични актове

Автентичните актове за установяване на произход с обвързващи правни последици в държавата членка по произход се признават в останалите държави членки, без да се изисква специална процедура. Раздели 1 и 2 от настоящата глава се прилагат съответно, освен ако в настоящия раздел не е предвидено друго.

Член 37

Свидетелство

1. По молба на страна компетентният орган на държавата членка по произход, за който Комисията е уведомена в съответствие с член 71, издава свидетелство за автентичен акт за установяване на произход с обвързващи правни последици по образца, посочен в приложение II.
2. Свидетелство може да бъде издадено само ако са изпълнени следните условия:
 - а) държавата членка, която е оправомощила публичния орган или друг орган формално да състави или регистрира автентичния акт за установяване на произход, е компетентна съгласно глава II; и
 - б) автентичният акт поражда обвързващи правни последици в тази държава членка.

3. Свидетелството се съставя на езика на автентичния акт. То може да бъде издадено и на друг официален език на институциите на Европейския съюз по искане на страната. Това не поражда задължение за компетентния орган, издаващ свидетелството, да предостави превод или транслитерация на преводимото съдържание на полетата със свободен текст.
4. Свидетелството съдържа декларация, с която се информират гражданите на Съюза и членовете на техните семейства, че свидетелството не засяга правата, които детето черпи от правото на Съюза, и че за целите на упражняването на тези права доказателството за връзката родител—дете може да бъде представено по всякакъв начин.
5. Ако свидетелството не бъде представено, автентичният акт не се признава в друга държава членка.

Член 38

Поправяне и оттегляне на свидетелство

1. При подадена молба компетентният орган на държавата членка по произход, за който Комисията е уведомена в съответствие с член 71, поправя свидетелството, когато вследствие на материална грешка или пропуск има несъответствие между автентичния акт и свидетелството, като може да направи това и служебно.
2. При подадена молба или служебно компетентният орган, посочен в параграф 1 от настоящия член, оттегля свидетелството, ако то е предоставено неправомерно, като се имат предвид изискванията, посочени в член 37.
3. Процедурата, включително всяко обжалване, за поправяне или оттегляне на свидетелство, се урежда от правото на държавата членка по произход.

Член 39

Основания за отказ на признаване

1. Признаването на автентичен акт за установяване на произход с обвързващи правни последици се отказва:
 - а) ако това признаване е в явно противоречие с обществения ред на държавата членка, в която се иска признаване, като се вземат предвид интересите на детето;
 - б) по молба на всяко лице, което твърди, че с автентичния акт се нарушава неговото бащинство или майчинство по отношение на детето, ако автентичният акт формално е съставен или регистриран без участието на това лице;
 - в) ако и доколкото решението противоречи на постановено на по-късен етап съдебно решение относно произхода или на съставен или регистриран на по-късен етап автентичен акт за установяване на произход с обвързващи правни последици в държавата членка, в която се иска признаване;
 - г) ако и доколкото решението противоречи на постановено на по-късен етап съдебно решение относно произхода или на съставен или регистриран на по-късен етап автентичен акт за установяване на произход с обвързващи правни последици в друга държава членка, при условие че постановеното

по-късно съдебно решение или съставеният или регистриран по-късно автентичен акт отговаря на условията за признаването му в държавата членка, в която се иска признаване.

2. Параграф 1, буква а) се прилага от съдилищата и други компетентни органи на държавите членки при спазване на основните права и принципите, определени в Хартата, и по-специално в член 21 от нея относно правото на недискриминация.
3. Признаването на автентичен акт за установяване на произход с обвързващи правни последици може да бъде отказано, ако той е формално съставен или регистриран, без на децата да е дадена възможност да изразят мнението си. Ако децата са на възраст под 18 години, тази разпоредба се прилага, ако децата са в състояние да формират свое мнение.

РАЗДЕЛ 4

Други разпоредби

Член 40

Забрана за преразглеждане на компетентността на съда по произход

Компетентността на съда на държавата членка по произход, който установява произход, не може да се преразглежда. Критерият за обществения ред, посочен в член 31, параграф 1, буква а), не може да се прилага към правилата относно компетентността, посочени в членове 6—9.

Член 41

Забрана за преразглеждане по същество

При никакви обстоятелства не се допуска преразглеждане по същество на съдебно решение, постановено в друга държава членка, или на автентичен акт за установяване на произход с обвързващи правни последици в държавата членка по произход.

Член 42

Разходи

Настоящата глава се прилага и за определяне на размера на разходите и съдебните разноски съгласно настоящия регламент.

Член 43

Правна помощ

1. Ищец, който в държавата членка по произход е получил пълна или частична правна помощ или е бил освободен от разходи или разноски, има право, в рамките на производствата, предвидени в член 25, параграф 1 и член 32, на най-благоприятната правна помощ или на най-пълната степен на освобождаване от разходи и разноски, които са предвидени в правото на държавата членка, в която е образувано производството.
2. Ищец, който в държавата членка по произход се е ползвал от безплатна процедура пред административен орган, за който Комисията е уведомена в

съответствие с член 71, има право на правна помощ в съответствие с параграф 1 от настоящия член при всяка процедура, предвидена в член 25, параграф 1 и член 32. За тази цел въпросната страна по спора представя документ, съставен от компетентния орган на държавата членка по произход, с който се удостоверява, че страната отговаря на изискванията за финансово положение и може да се ползва от пълна или частична правна помощ или от освобождаване от разходи или разноски.

ГЛАВА V

АВТЕНТИЧНИ АКТОВЕ, КОИТО НЕ ПОРАЖДАТ ОБВЪРЗВАЩИ ПРАВНИ ПОСЛЕДИЦИ

Член 44

Обхват

Настоящата глава се прилага към автентичните актове, които не пораждат обвързващи правни последици в държавата членка по произход, но имат доказателствена сила в тази държава членка.

Член 45

Приемане на автентични актове

1. Автентичен акт, който не поражда обвързващи правни последици в държавата членка по произход, има същата доказателствена сила в друга държава членка, както в държавата членка по произход, или възможно най-сравнимото действие, при условие че това не е в явно противоречие с обществения ред (*ordre public*) в държавата членка, в която е представен актът.
2. Посоченото в параграф 1 съображение за обществения ред (*ordre public*) се прилага от съдилищата и други компетентни органи на държавите членки при спазване на основните права и принципите, определени в Хартата, и по-специално в член 21 от нея относно правото на недискриминация.
3. Лице, което желае да използва такъв автентичен акт в друга държава членка, може да поиска от органа, който формално е съставил или регистрирал автентичния акт в държавата членка по произход, да попълни формуляра в приложение III, в който се описва доказателствената сила на автентичния акт в държавата членка по произход.
4. Свидетелството съдържа декларация, с която се информират гражданите на Съюза и членовете на техните семейства, че свидетелството не засяга правата, които детето черпи от правото на Съюза, и че за целите на упражняването на тези права свидетелството за връзката родител—дете може да бъде представено по всякакъв начин.
5. Оспорване на автентичността на такъв автентичен акт се прави пред съдилищата на държавата членка по произход и решението по оспорването се взема по силата на правото на тази държава членка. Оспорваният автентичен акт няма никаква доказателствена сила в друга държава членка, докато оспорването е висящо пред компетентния съд.

6. Оспорване на правните действия или правните връзки, вписани в такъв автентичен акт, се прави пред съдилищата, които са компетентни съгласно настоящия регламент, и решение по оспорването се взема по силата на правото, приложимо съгласно глава III. Оспорваният автентичен акт няма никаква доказателствена сила в държава членка, различна от държавата членка по произход, по отношение на предмета на оспорването, докато оспорването е висящо пред компетентния съд.
7. Ако изходът от производството пред съд на държава членка зависи от произнасянето по инцидентен иск, свързан с правните действия или правните връзки, вписани в такъв автентичен акт, компетентен да се произнесе по този иск е същият съд.

ГЛАВА VI

ЕВРОПЕЙСКО УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПРОИЗХОД

Член 46

Създаване на европейско удостоверение за произход

1. С настоящия регламент се създава европейско удостоверение за произход („удостоверението“), което се издава с цел да се използва в друга държава членка и поражда правните последици, изброени в член 53.
2. Използването на удостоверението не е задължително.
3. Удостоверението не заменя вътрешните документи, използвани за сходни цели в държавите членки. Същевременно, след като бъде издадено за използване в друга държава членка, удостоверението поражда правните последици, изброени в член 53, и в държавата членка, чиито органи са го издали в съответствие с настоящата глава.

Член 47

Цел на удостоверението

Удостоверението е предназначено за използване от дете или от законен представител при необходимост от позоваване на произхода на детето в друга държава членка.

Член 48

Компетентност за издаване на удостоверението

1. Удостоверението се издава в държавата членка, в която е установен произходът и чиито съдилища, съгласно определението в член 4, параграф 4, са компетентни съгласно член 6, член 7 или член 9.
2. Издаващият орган на държавата членка, посочена в параграф 1, за който Комисията е уведомена в съответствие с член 71, е:
 - а) съд съгласно определението в член 4, параграф 4; или
 - б) друг орган, който съгласно националното право е компетентен да разглежда въпроси в областта на произхода.

Заявление за издаване на удостоверение

1. Удостоверението се издава въз основа на заявление от детето („заявителя“) или, когато е приложимо, от законен представител.
2. За целите на подаването на заявление заявителят може да използва формуляра, установен в приложение IV.
3. Заявлението съдържа следната информация, доколкото тази информация е известна на заявителя и е необходима на издаващия орган за удостоверяване на елементите, които заявителят иска да бъдат удостоверени, и се придружава от съответните оригинални документи или тяхно копие, отговарящо на условията за установяване на автентичността им, без да се засяга член 50, параграф 2:
 - а) данни за заявителя: фамилно(и) име(на) (ако е приложимо — фамилно(и) име(на) по рождение), собствено(и) име(на), пол, дата и място на раждане, гражданство (ако е известно), идентификационен номер (ако е приложимо), адрес;
 - б) ако е приложимо, данни за законния представител на заявителя: фамилно(и) име(на) (ако е приложимо — фамилно(и) име(на) по рождение), собствено(и) име(на), адрес и качество на представителя;
 - в) данни за всеки родител: фамилно(и) име(на) (ако е приложимо — фамилно(и) име(на) по рождение), собствено(и) име(на), дата и място на раждане, гражданство, идентификационен номер (ако е приложимо), адрес;
 - г) мястото и държавата членка, където е регистриран произходът на детето;
 - д) елементите, на които се основават претенциите за произход на заявителя, като се прилага оригиналът или копие от документа или документите за установяване на произход с обвързващи правни последици или се предоставят доказателства за произхода;
 - е) координатите за връзка на съда на съответната държава членка, който е установил произхода, на компетентния орган, който е издал автентичен акт за установяване на произход с обвързващи правни последици, или на компетентния орган, който е издал автентичен акт, който не поражда обвързващи правни последици в държавата членка по произход, но има доказателствена сила в тази държава членка;
 - ж) декларация, в която се посочва, че доколкото е известно на заявителя, няма висящо оспорване на елементите, подлежащи на удостоверяване;
 - з) друга информация, която заявителят счита за полезна за издаване на удостоверението.

Разглеждане на заявлението

1. При получаване на заявлението издаващият орган проверява информацията и декларациите, както и документите и другите доказателства, представени му от заявителя. Издаващият орган извършва необходимите за тази проверка проучвания служебно, ако това е предвидено или разрешено от националното

му право, или приканва заявителя да представи допълнителни доказателства, които счита за необходими.

2. В случай че заявителят не е в състояние да представи копия на съответните документи, които да отговарят на условията за установяване на автентичността им, издаващият орган може да реши да приеме друг вид доказателства.
3. В случай че това е предвидено от националното право на издаващия орган и при определените в него условия, издаващият орган може да изиска клетвена декларация или писмена декларация в присъствие на свидетел вместо клетвена декларация.
4. За целите на настоящия член при поискване компетентният орган на дадена държава членка предоставя на издаващия орган на друга държава членка информацията, съдържаща се по-специално в регистъра за гражданското състояние, персоналният регистър или регистъра на населението и в други регистри, съдържащи факти от значение за произхода на заявителя, ако съгласно националното право на компетентния орган е разрешено да предоставя такава информация на национален орган на друга държава членка.

Член 51

Издаване на удостоверение

1. Издаващият орган издава незабавно удостоверението в съответствие с определената в настоящата глава процедура, след като елементите, подлежащи на удостоверяване, бъдат установени съгласно приложимото право за установяването на произход. Той използва формуляра, съдържащ се в приложение V.

Издаващият орган не издава удостоверението, по-специално ако:

- а) има оспорване на елементите, подлежащи на удостоверяване; или
 - б) удостоверението няма да бъде в съответствие със съдебно решение, включващо същите елементи.
2. Таксата, която се начислява за издаването на европейското удостоверение, не надхвърля таксата, която се начислява за издаването на удостоверение съгласно националното право, с което се предоставя доказателство за произхода със заявителя.

Член 52

Съдържание на удостоверението

Удостоверението съдържа следната информация, според случая:

- а) наименованието, адреса и координатите за връзка на издаващия орган на държавата членка;
 - б) ако са различни, наименованието, адреса и координатите за връзка на съда на държавата членка, който е установил произхода, на компетентния орган, който е издал автентичен акт за установяване на произход с обвързващи правни последици, или на компетентния орган, който е издал автентичен акт, който не

поражда обвързващи правни последици в държавата членка по произход, но има доказателствена сила в тази държава членка;

- в) регистрационния номер на досието;
- г) датата и мястото на съставянето му;
- д) мястото и държавата членка, където е регистриран произходът на детето;
- е) данни за заявителя: фамилно(и) име(на) (ако е приложимо — фамилно(и) име(на) по рождение), собствено(и) име(на), пол, дата и място на раждане, гражданство (ако е известно), идентификационен номер (ако е приложимо), адрес;
- ж) ако е приложимо, данни за законния представител на заявителя: фамилно(и) име(на) (ако е приложимо — фамилно(и) име(на) по рождение), собствено(и) име(на), адрес и качество на представителя;
- з) данни за всеки родител: фамилно(и) име(на) (ако е приложимо — фамилно(и) име(на) по рождение), собствено(и) име(на), дата и място на раждане, гражданство, идентификационен номер (ако е приложимо), адрес;
- и) елементи, които служат за основание на издаващия орган да счита себе си за компетентен да издаде удостоверението;
- й) приложимото право за установяването на произход и елементите, въз основа на които е определено това право;
- к) декларация, с която се информират гражданите на Съюза и членовете на техните семейства, че удостоверението не засяга правата, които детето черпи от правото на Съюза, и че за целите на упражняването на тези права доказателството за връзката родител—дете може да бъде представено по всякакъв начин;
- л) подпис и/или печат на издаващия орган.

Член 53

Правни последици от удостоверението

1. Удостоверението поражда правни последици във всички държави членки, без да се изисква специална процедура.
2. Счита се, че в удостоверението се посочват точно елементите, установени съгласно приложимото право за установяването на произход. Приема се, че лицето, посочено в удостоверението като детето на конкретен родител или родители, има статута, посочен в удостоверението.
3. Удостоверението представлява действителен документ за вписването на произхода в съответния регистър на дадена държава членка, без да се засяга член 3, параграф 2, буква и).

Член 54

Заверени копия на удостоверението

1. Издаващият орган запазва оригинала на удостоверението и издава едно или няколко заверени копия на заявителя или на законен представител.

2. За целите на член 55, параграф 3 и член 57, параграф 2 издаващият орган съхранява списък на лицата, на които са издадени заверени копия съгласно параграф 1.

Член 55

Поправяне, изменение или оттегляне на удостоверението

1. В случай на техническа грешка издаващият орган поправя удостоверението по искане на лице, което докаже законен интерес, или служебно.
2. Когато се установи, че удостоверението или отделни елементи от него са неточни, издаващият орган изменя или оттегля удостоверението по искане на лице, което докаже законен интерес, или — когато това е възможно съгласно националното право — служебно.
3. Издаващият орган незабавно уведомява всички лица, на които са издадени заверени копия от удостоверението съгласно член 54, параграф 1, в случай на поправяне, изменение или оттегляне на удостоверението.

Член 56

Процедури за обжалване

1. Решенията, взети от издаващия орган съгласно член 51, могат да бъдат обжалвани от заявителя, който иска да му бъде издадено удостоверение, или от законен представител.

Решенията, взети от издаващия орган съгласно член 55 и член 57, параграф 1, буква а), могат да бъдат обжалвани от всяко лице, което докаже законен интерес.

Жалбата се подава пред съд в държавата членка на издаващия орган в съответствие с националното ѝ право.

2. Ако в резултат на посоченото в параграф 1 обжалване се установи, че издаденото удостоверение е неточно, компетентният съд поправя, изменя или оттегля удостоверението или гарантира, че издаващият орган ще го поправи, измени или оттегли.

Ако в резултат на посоченото в параграф 1 обжалване се установи, че отказът за издаване на удостоверението е неоснователен, компетентният съд издава удостоверението или гарантира, че издаващият орган ще извърши повторна оценка на случая и ще вземе ново решение.

Член 57

Спиране на действието на удостоверението

1. Действието на удостоверението може да бъде спряно от:
 - а) издаващия орган, по искане на всяко лице, което докаже законен интерес, до изменението или оттеглянето на удостоверението съгласно член 55; или

- б) съда, по искане на всяко лице, което има право да обжалва решение, взето от издаващия орган, съгласно член 56, до изхода от производството по обжалване.
2. Издаващият орган или, според случая, съдът незабавно уведомява всички лица, на които са издадени заверени копия от удостоверение съгласно член 54, параграф 1, за спирането на действието на удостоверението.
- За времето на спиране на действието на удостоверението не могат да се издават допълнителни заверени копия от удостоверението.

ГЛАВА VII

ЦИФРОВА КОМУНИКАЦИЯ

Член 58

Комуникация чрез европейската точка за електронен достъп

1. Европейската точка за електронен достъп, създадена на европейския портал за електронно правосъдие съгласно член 4 от [Регламента относно цифровизацията], може да се използва за електронна комуникация между физическите лица или техните законни представители и съдилищата или други компетентни органи на държавите членки във връзка със следното:
- а) производства за постановяване на решение, че липсват основания за отказ на признаване на съдебно решение или автентичен акт за произход, или производства за отказ на признаване на съдебно решение или автентичен акт за произход;
 - б) подаване на заявление за процедура по издаване, поправяне, изменение, оттегляне, спиране на действието или обжалване на европейското удостоверение за произход.
2. Член 4, параграф 3, член 5, параграфи 2 и 3, член 6, член 9, параграфи 1 и 3 и член 10 от [Регламента относно цифровизацията] се прилагат за електронната комуникация съгласно параграф 1.

Член 59

Приемане на актове за изпълнение от Комисията

1. За целите на електронната комуникация съгласно член 58, параграф 1 Комисията приема актове за изпълнение, в които установява следното:
- а) техническите спецификации, определящи методите за комуникация по електронен път;
 - б) техническите спецификации за протоколите за комуникация;
 - в) целите, свързани с информационната сигурност, и съответните технически мерки, с които се гарантират минимални стандарти за информационна сигурност и високо равнище на киберсигурност при обработването и съобщаването на информация;

- г) целите за минимална наличност и евентуалните свързани с тях технически изисквания за електронна комуникация чрез децентрализираната информационна система.
2. Актовете за изпълнение, посочени в параграф 1 от настоящия член, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 62, параграф 2.
 3. Актовете за изпълнение, посочени в параграф 1, се приемат до [2 години след влизането в сила на настоящия регламент].

Член 60

Образец на софтуерно приложение за свързване

1. Комисията отговаря за създаването, поддръжката и развиването на образец на софтуерно приложение за свързване, който държавите членки могат да изберат да прилагат като поддържаща система вместо национална информационна система. Създаването, поддръжката и развиването на образца на софтуерно приложение за свързване се финансират от общия бюджет на Съюза.
2. Комисията безплатно осигурява, поддържа и оказва подкрепа по отношение на образца на софтуерно приложение за свързване.

Член 61

Разходи за децентрализираната информационна система, за европейската точка за електронен достъп и за националните информационни портали

1. Всяка държава членка поема разходите за инсталацията, експлоатацията и поддръжката на точките за достъп до децентрализираната информационна система, които се намират на нейната територия.
2. Всяка държава членка поема разходите за създаването и адаптирането на националните си информационни системи с цел осигуряване на оперативната им съвместимост с точките за достъп и поема разходите за управлението, експлоатацията и поддръжката на тези системи.
3. Не се засяга възможността на държавите членки да кандидатстват за отпускане на безвъзмездни средства по съответните финансови програми на Съюза за подкрепа на дейностите, посочени в параграфи 1 и 2.
4. Комисията поема всички разходи, свързани с осигуряването на подкрепа за електронната комуникация чрез европейската точка за електронен достъп съгласно член 58, параграф 1.

Член 62

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета³⁶.

³⁶ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета.

ГЛАВА VIII

ДЕЛЕГИРАНИ АКТОВЕ

Член 63

Делегиране на правомощия

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 64 във връзка с изменението на приложения I—V с цел актуализиране или извършване на технически промени в тях.

Член 64

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 63, се предоставя на Комисията за неопределен срок, считано от *[дата на влизане в сила на настоящия регламент]*.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 63, може да бъде оттеглено по всяко време от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуйнституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 63, влиза в сила единствено ако Съветът не представи възражение в срок от два месеца от нотифицирането на акта на Съвета или ако преди изтичането на този срок Съветът е уведомил Комисията, че няма да представи възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Съвета.
7. Европейският парламент се уведомява за приемането на делегирани актове от Комисията, за всяко формулирано възражение срещу тях или за оттеглянето на делегирането на правомощия от страна на Съвета.

ГЛАВА IX

ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 65

Легализация или друга подобна формална процедура

В контекста на настоящия регламент не се изисква легализация или друга подобна формална процедура.

Член 66

Връзка със съществуващи международни конвенции

1. Настоящият регламент не засяга международните конвенции, по които една или няколко държави членки са страни към момента на приемането му и в които се предвиждат разпоредби относно въпроси, уредени от него.
2. Въпреки това в отношенията между държави членки настоящият регламент има предимство пред конвенции, сключени изключително между две или повече от тях, доколкото такива конвенции засягат въпроси, уредени от настоящия регламент.
3. Настоящият регламент не засяга Хагската конвенция от 29 май 1993 г. за защита на децата и сътрудничество в областта на международното осиновяване.
4. Настоящият регламент не засяга конвенции № 16, № 33 и № 34 на Международната комисия по гражданско състояние.

Член 67

Списък на конвенции

1. До *[шест месеца преди датата на прилагане на настоящия регламент]* държавите членки уведомяват Комисията относно конвенциите, посочени в член 66, параграф 1. След тази дата държавите членки уведомяват Комисията относно всички актове за денонсиране на такива конвенции.
2. В срок от шест месеца от получаването на уведомленията, посочени в параграф 1, Комисията публикува на европейския портал за електронно правосъдие:
 - а) списък на конвенциите, посочени в параграф 1;
 - б) актовете за денонсиране, посочени в параграф 1.

Член 68

Защита на данните

1. Личните данни, необходими за прилагането на настоящия регламент, се обработват от съдилищата или други компетентни органи на държавите членки за целите на установяването на произход в трансгранични ситуации и признаването на произход във връзка с установяването на произход съгласно глава II, издаването на свидетелства съгласно членове 29, 37 и 45, издаването на европейско удостоверение за произход съгласно член 51, представянето на

документите за признаване на произхода съгласно член 26, получаването на решение, че липсват основания за отказ на признаване на произхода, съгласно член 25 или подаването на молба за отказ на признаване на произхода съгласно член 32.

2. Обработването на лични данни съгласно настоящия регламент се ограничава до степента, необходима за постигане на целите, посочени в параграф 1, без да се засяга по-нататъшното обработване за целите на архивирането в обществен интерес в съответствие с член 5, параграф 1, буква б) и член 89 от ОРЗД.
3. За целите на настоящия регламент съдилищата или други компетентни органи на държавите членки се считат за администратори по смисъла на член 4, точка 7 от ОРЗД.
4. Личните данни, необходими за прилагането на настоящия регламент, се обработват от Комисията във връзка с електронната комуникация между физическите лица или техните законни представители и съдилищата или други компетентни органи на държавите членки чрез европейската точка за електронен достъп в контекста на децентрализираната информационна система.
5. Обработването на лични данни съгласно настоящия регламент се ограничава до степента, необходима за постигане на целите, посочени в параграф 4.
6. За целите на настоящия регламент Комисията се счита за администратор по смисъла на член 3, точка 8 от Регламента на ЕС относно защитата на данните.

Член 69

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент се прилага към съдебни производства, които са образувани, и към автентични актове, които формално са съставени или регистрирани на или след *[дата на прилагане на настоящия регламент]*.
2. Независимо от параграф 1, когато произходът е установен в съответствие с едно от правата, определени като приложими съгласно глава III, в държава членка, чиито съдилища са компетентни съгласно глава II, държавите членки признават:
 - а) съдебно решение за установяване на произход в друга държава членка в рамките на съдебно производство, образувано преди *[дата на прилагане на настоящия регламент]*, както и
 - б) автентичен акт за установяване на произход с обвързващи правни последици в държавата членка по произход, който формално е съставен или регистриран преди *[дата на прилагане на настоящия регламент]*.

Глава IV се прилага за съдебните решения и автентичните актове, посочени в настоящия параграф.

3. Независимо от параграф 1, държавите членки приемат автентичен акт, който не поражда обвързващи правни последици в държавата членка по произход, но има доказателствена сила в тази държава членка, при условие че това не е в явно противоречие с обществения ред (*ordre public*) на държавата членка, в която се иска приемането му.

Глава V се прилага за автентичните актове, посочени в настоящия параграф.

Член 70

Преразглеждане

1. До [5 години от датата на прилагане на настоящия регламент] Комисията представя на Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет доклад относно прилагането на настоящия регламент, в който се съдържа оценка на всички възникнали практически проблеми, подкрепена с информация, предоставена от държавите членки. При необходимост докладът се придружава от законодателно предложение.
2. Държавите членки предоставят на Комисията, при поискване и когато е налична, информация от значение за оценката на функционирането и прилагането на настоящия регламент, по-специално по отношение на:
 - а) броя на молбите за отказ на признаване на съдебно решение или на автентичен акт за установяване на произход с обвързващи правни последици в държавата членка по произход съгласно член 32 и броя на случаите, в които е отказано признаване;
 - б) броя на жалбите, подадени съответно съгласно членове 33 и 34;
 - в) броя на молбите за оспорване на съдържанието на автентичен акт, който не поражда обвързващи правни последици в държавата членка по произход, но има доказателствена сила в тази държава членка, както и броя на случаите, в които оспорването е било успешно;
 - г) броя на издадените европейски удостоверения за произход; и
 - д) направените разходи по член 61, параграф 2 от настоящия регламент.

Член 71

Информация, която трябва да бъде съобщена на Комисията

1. Държавите членки съобщават на Комисията следната информация:
 - а) органите, оправомощени да съставят или регистрират автентични актове по въпроси в областта на произхода, както е посочено в член 4, точка 6;
 - б) съдилищата и органите, компетентни да издават свидетелства, както е посочено в член 29, член 37 и член 45, и съдилищата и органите, компетентни да поправят свидетелствата, както е посочено в член 38;
 - в) съдилищата, компетентни да разглеждат молби за решение, че липсват основания за отказ на признаване, в съответствие с член 25, и съдилищата, компетентни да разглеждат молби за отказ на признаване в съответствие с член 32 и жалби срещу съдебни решения по такива молби за отказ съответно по членове 33 и 34; както и
 - г) съдилищата и органите, компетентни да издават европейско удостоверение за произход съгласно член 51, и съдилищата, компетентни да разглеждат процедурите за обжалване, посочени в член 56.

2. Държавите членки съобщават на Комисията информацията, посочена в параграф 1, до [6 месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент].
3. Държавите членки съобщават на Комисията всяко изменение на информацията, посочена в параграф 1.
4. Комисията осигурява публичен достъп до информацията, посочена в параграф 1, чрез подходящи средства, включително посредством европейския портал за електронно правосъдие.

Член 72

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от [първия ден на месеца, следващ изтичането на срок от 18 месеца от датата на влизане в сила на настоящия *регламент*].

При все това член 71 се прилага от [дата на влизане в сила на настоящия регламент].

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател